

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA
Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

**Školská integrácia
žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími
potrebami (ŠVVP) a vzdelávanie žiakov so ŠVVP
v špeciálnych triedach ZŠ**

(Interný metodický materiál ŠŠI)

Obsah interného metodického materiálu	strany
Úvod	3
1. Základné pojmy	4 - 6
2. Práva a povinnosti žiaka a zákonného zástupcu	7 - 9
3. Školská integrácia	10
4. Výchova a vzdelávanie žiakov s nadaním	11 - 14
5. Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia	15 - 17
6. Ako sa stáva žiak individuálne začleneným žiakom so ŠVVP v triede ZŠ	18 - 30
a) dokumentácia individuálne začleneného žiaka so ŠVVP	18 - 25
b) podmienky výchovy a vzdelávania	25 - 27
7. Špeciálne triedy v ZŠ	31 - 39
8. Hodnotenie a klasifikácia	40 - 47
9. Systém výchovného poradenstva a prevencie	48 - 52
10. Odborná a poradenská pomoc školám	53 - 54
Záver (Legislatívne východiská interného metodického materiálu)	55 - 58

ÚVOD

Školská trieda je prostredím mimo rodiny, v ktorom žiak prežíva určité obdobie svojho života. Škola a učitelia by mali vytvoriť takú atmosféru a klímu v triede, ktorá by pozitívne ovplyvnila úroveň sociálnej integrácie žiaka so ŠVVP. Žiak so ŠVVP je poškodzovaný, ak mu škola nemôže alebo nedokáže zabezpečiť úpravu podmienok, obsahu, foriem, metód a prístupov vo výchove a vzdelávaní, ktoré vyplývajú z potrieb jeho zdravotného znevýhodnenia alebo nadania, alebo jeho vývinu v sociálne znevýhodnenom prostredí. Ich uplatnenie je nevyhnutné na rozvoj schopností alebo osobnosti žiaka, dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Rovnako je žiak poškodzovaný, ak učiteľ nepozná a nerealizuje potrebnú špeciálnopedagogickú starostlivosť. Spôsobí mu tým obmedzenie rozvoja schopnosti kompenzovať orgánové a funkčné nedostatky spôsobené jeho zdravotným znevýhodnením, resp. postihnutím.

Vždy je potrebné zvážiť pred rozhodnutím o začlenení žiaka so ŠVVP do bežnej triedy, či sú vytvorené všetky podmienky potrebné pre jeho úspešnú integráciu, ďalšiu rehabilitačnú starostlivosť a jeho osobnostný rozvoj.

Ak škola tieto podmienky nemá, alebo ich dokázateľne nie je možné zabezpečiť, rodič koná proti právam dieťaťa, ak aj napriek tejto skutočnosti trvá na jeho prijatí do bežného typu školy, školského zariadenia. Nesplnenie podmienok môže znamenať neúspech snaženia o integráciu žiaka so ŠVVP a môže mať negatívne následky pre celý jeho ďalší život.

1. Základné pojmy

Školská integrácia – je výchova a vzdelávanie žiakov so ŠVVP v triedach škôl a školských zariadení určených pre žiakov bez špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb (§ 2 písm. s) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov – ďalej len „školský zákon“).

Pozor, zmena!

Vysvetlenie - v praxi to znamená, že školskou integráciou sa v súčasnosti chápe **iba individuálne začlenenie žiakov so ŠVVP do tried základnej školy pre žiakov bez špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb**. V minulosti formou integrácie bola aj výchova a vzdelávanie žiakov so ŠVVP v špeciálnych triedach základných škôl.

Školská integrácia/školské začlenenie – pojem školské začlenenie používaný v niektorých paragrafoch školského zákona je **synonymum** pojmu školská integrácia, definovaného v § 2 písm. s) školského zákona. Oba pojmy označujú ten istý proces (**I. Základné pokyny bod 5 Pokynov na vyplnenie formulára Návrh na prijatie žiaka so ŠVVP do špeciálnej školy, do špeciálnej materskej školy, do materskej školy, do základnej školy a do strednej školy**, schváleného MŠ SR pod číslom CD-2008-17271/37405-1:914 dňa 24. 10. 2008 s platnosťou od 1. januára 2009 – ďalej „Pokyny na vyplnenie formulára návrh na prijatie“).

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami – je žiak, ktorý má zariadením výchovného poradenstva a prevencie diagnostikované špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, okrem detí umiestnených do špeciálnych výchovných zariadení (diagnostické centrum, reedukačné centrum, liečebno-výchovné sanatórium) na základe rozhodnutia súdu (§ 2 písm. j) školského zákona).

Špeciálna výchovno-vzdelávacia potreba – je požiadavka na úpravu podmienok, obsahu, foriem, metód a prístupov vo výchove a vzdelávaní pre žiaka, ktoré vyplývajú z jeho zdravotného znevýhodnenia alebo jeho vývinu v sociálne znevýhodnenom prostredí, uplatnenie ktorých je nevyhnutné na rozvoj schopností alebo osobnosti žiaka a dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti (§ 2 písm. i) školského zákona).

Do kategórie žiakov so ŠVVP patrí:

1. žiak so zdravotným znevýhodnením:

- a) žiak so zdravotným postihnutím
- b) žiak chorý alebo zdravotne oslabený
- c) žiak s vývinovými poruchami
- d) žiak s poruchou správania

aa) žiakom so zdravotným postihnutím je žiak s mentálnym postihnutím, sluchovým postihnutím, zrakovým postihnutím, telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami alebo s viacnásobným postihnutím,

bb) žiakom chorým alebo zdravotne oslabeným je žiak s ochorením, ktoré je dlhodobého charakteru a žiak vzdelávajúci sa v školách pri zdravotníckych zariadeniach,

cc) žiakom s vývinovými poruchami je žiak s poruchou aktivity a pozornosti, žiak s vývinovou poruchou učenia,

dd) žiakom s poruchou správania je žiak s narušením funkcií v oblasti emocionálnej alebo sociálnej okrem žiaka s poruchou aktivity a pozornosti a žiaka s vývinovou poruchou učenia.

2. žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia – žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia je žiak žijúci v prostredí, ktoré vzhľadom na sociálne, rodinné, ekonomické a kultúrne podmienky nedostatočne podnecuje rozvoj mentálnych, vôľových, emocionálnych vlastností žiaka, nepodporuje jeho socializáciu a neposkytuje mu dostatok primeraných podnetov pre rozvoj jeho osobnosti.

3. žiak s nadaním – žiakom s nadaním je žiak, ktorý má nadpriemerné schopnosti v intelektovej oblasti, v oblasti umenia alebo športu alebo v týchto oblastiach dosahuje v porovnaní s rovesníkmi mimoriadne výkony a prostredníctvom výchovy a vzdelávania sa jeho nadanie cielene rozvíja.

Za žiaka so zdravotným znevýhodnením v základnej škole alebo strednej škole je možné považovať len takého žiaka, ktorému príslušné poradenské zariadenie po diagnostických vyšetreniach vydalo písomné vyjadrenie k školskému začleneniu (§ 11 ods. 10 písm. c) zákona č. 245/2008 Z. z.). Písomné vyjadrenie k školskému začleneniu je súčasťou formulára Návrh na prijatie žiaka so ŠVVP do špeciálnej školy, do špeciálnej materskej školy, do základnej školy a do strednej školy – formulár schválený MŠ SR pod č. CD-2008-17271/37405-1:914 dňa 24. 10.2008 s platnosťou od 01. 01. 2009. Formulár je aj s pokynmi na jeho vyplnenie dostupný na webovej stránke ŠPÚ www.statpedu.sk alebo ho možno získať zo ŠEVT - u (**2.5.2 Školská integrácia detí a žiakov so ŠVVP bod 2 POP 2010/2011**).

Žiak, ktorý sa na základe výsledkov zo psychologického vyšetrenia nachádza v **pásme podpriemeru (vrátane tzv. hraničného pásma)**, nie je žiakom so zdravotným znevýhodnením. Nemôže byť prijatý do špeciálnej základnej školy ani zaradený do špeciálnej triedy pre niektorú z kategórií žiakov so zdravotným znevýhodnením ani do školskej integrácie legislatívne určenej pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, ak nespĺňa niektorú z podmienok pre vzdelávanie podľa vzdelávacieho programu určeného v ustanovení § 94 ods. 2 písm. a) až l) školského zákona (**2.5.2 Školská integrácia detí a žiakov so ŠVVP bod 1 POP 2010/2011**).

Informovaný súhlas – je písomný súhlas fyzickej osoby, v ktorom sa okrem jej vlastnoručného podpisu uvedie, že táto osoba bola riadne poučená o dôsledkoch súhlasu.

Pri diagnóze žiakov s mentálnym postihnutím používať terminológiu podľa medzinárodnej klasifikácie chorôb, 10. revízia, aby bolo jednoznačné, že ide o mentálnu retardáciu (**3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie bod 2 POP 2008/2009**).

Osobné údaje – údaje týkajúce sa určenej alebo určiteľnej fyzickej osoby, pričom takouto osobou je osoba, ktorú možno určiť priamo alebo nepriamo, najmä na základe všeobecne použiteľného identifikátora alebo na základe jednej či viacerých charakteristík alebo znakov, ktoré tvoria jej fyzickú, fyziologickú, psychickú, mentálnu, ekonomickú, kultúrnu alebo sociálnu identitu.

Spracúvanie osobných údajov - vykonávanie akýchkoľvek operácií alebo súboru operácií s osobnými údajmi, napr. ich získavanie, zhromažďovanie, zaznamenávanie, usporadúvanie, prepracúvanie alebo zmena, vyhľadávanie, prehliadanie, preskupovanie, kombinovanie, premiestňovanie, využívanie, uchovávanie, likvidácia, ich prenos, poskytovanie, sprístupňovanie alebo zverejňovanie.

Oprávnená osoba – každá fyzická osoba, ktorá osobné údaje spracúva na základe pokynu prevádzkovateľa. **Poskytovať a sprístupňovať osobné údaje o inej osobe cez telefón je zakázané.**

Dotknutá osoba - každá fyzická osoba, o ktorej sa spracúvajú osobné údaje.

Všetky osoby, ktorých pracovnou náplňou je spracúvanie osobných údajov – oprávnené osoby, musia byť poučené o povinnostiach vyplývajúcich zo zákona č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov. O poučení sa musí viesť písomný záznam. Povinnosť mlčanlivosti trvá i po skončení pracovného pomeru.

Pozor!

V súčasnosti sa vo všeobecne záväzných právnych predpisoch vyskytuje dvojaké pomenovanie individuálnych výchovno-vzdelávacích programov (IVVP) pre žiakov so ŠVVP ako individuálne začlenených v triedach základných škôl.

Individuálny výchovno-vzdelávací program/individuálny vzdelávací program – obidva označujú to isté. Pri citácii konkrétneho ustanovenia je potrebné citovať tak, ako je uvedené v príslušnom paragrafe a odseku, vo voľnom vyjadrení je vhodnejšie používať označenie IVVP. Aj v súlade s § 11 ods. 10 písm. d) školského zákona ďalšiu dokumentáciu tvorí individuálny výchovno-vzdelávací program individuálne začleneného žiaka.

Integrovaný/začlenený žiak so ŠVVP – obidve pomenovania označujú žiaka so ŠVVP, ktorý je v triede základnej školy vzdelávaný podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovnej prevencie a poradenstva; zákonný zástupca žiaka má právo sa s týmto programom oboznámiť.

Ak zo záveru odborného vyšetrenia v poradenskom zariadení vyplýva, že ním vyšetrené dieťa alebo žiak je dieťaťom alebo žiakom so ŠVVP na základe jeho zdravotného znevýhodnenia, sociálne znevýhodneného prostredia, z ktorého pochádza, alebo svojho nadania, ktorý sa bude vzdelávať v bežnej triede základnej alebo strednej školy, a zákonný zástupca s tým súhlasí, poradenské zariadenie odporúča evidovať ho ako dieťa alebo žiaka so ŠVVP. Ak sa špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby dieťaťa alebo žiaka prejavujú po jeho prijatí do školy a dieťa alebo žiak ďalej navštevuje školu, do ktorej bol prijatý, jeho vzdelávanie ako vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami sa mu zabezpečuje po predložení písomnej žiadosti o zmenu formy vzdelávania a vyplneného tlačiva podľa § 11 ods. 10 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov predloženého riaditeľovi školy; ak ide o maloleté dieťa alebo žiaka, písomnú žiadosť predkladá jeho zákonný zástupca. U žiaka, ktorý má zdravotné postihnutie, resp. problémy v učení alebo správaní takého charakteru, ktoré si **nevyžaduje** uplatnenie špeciálnopedagogických postupov a ďalších zdrojov vo vzdelávaní v bežnej triede školy, poradenské zariadenie **nevydá odporúčanie** evidovať ho ako žiaka so ŠVVP. Tiež na úpravu prístupu k žiakovi, ktorý má pri svojom vzdelávaní problémy **prechodného charakteru**, poradenské zariadenie vydá pre školu odborné odporúčanie, ktorého uplatnenie zabezpečí zlepšenie jeho psychosomatického stavu. Tento žiak, alebo jeho zákonný zástupca nepodáva žiadosť o individuálnu integráciu a nepostupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu (2.5.2 Školská integrácia detí a žiakov so ŠVVP bod 17 POP 2010/2011).

2. Práva a povinnosti žiaka a zákonného zástupcu

Práva žiaka

Žiak má právo na:

- individuálny prístup rešpektujúci jeho schopnosti a možnosti, nadanie a zdravotný stav v rozsahu ustanovenom v tomto zákone,
- poskytovanie poradenstva a služieb spojených s výchovou a vzdelávaním,
- organizáciu výchovy a vzdelávania primeranú jeho veku, schopnostiam, záujmom, zdravotnému stavu a v súlade so zásadami psychohygieny,
- žiak so ŠVVP má právo na výchovu a vzdelávanie s využitím špecifických foriem a metód, ktoré zodpovedajú jeho potrebám, a na vytvorenie nevyhnutných podmienok, ktoré túto výchovu a vzdelávanie umožňujú (§ 144 ods. 2 školského zákona),
- žiak so ŠVVP má právo používať pri výchove a vzdelávaní špeciálne učebnice a špeciálne didaktické a kompenzačné pomôcky; nepočujúcim žiakom sa zabezpečuje právo na vzdelávanie s použitím posunkovej reči nepočujúcich ako ich prirodzeného komunikačného prostriedku; nevidiacim žiakom sa zabezpečuje právo na výchovu a vzdelávanie s použitím Braillovho písma; žiakom s narušenou komunikačnou schopnosťou sa zabezpečuje právo na výchovu a vzdelávanie prostredníctvom náhradných spôsobov dorozumievania (§ 144 ods. 3 školského zákona).

! Pre nepočujúcich je posunková reč ako vyučovací jazyk. Nepočujúcim žiakom sa zaručuje aj právo na výchovu a vzdelávanie v posunkovej reči nepočujúcich (§ 12 ods. 4 školského zákona).

! Výkonom práv začleneného žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami nemôžu byť obmedzené práva ostatných žiakov, ktorí sú účastníkmi výchovy a vzdelávania (§ 29 ods. 11 školského zákona).

Právo zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia

- **oboznámiť sa** so vzdelávacím programom školy alebo školského zariadenia a školským poriadkom,
- zákonný zástupca žiaka vzdelávaného podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu má právo sa s týmto **programom oboznámiť** (§ 94 ods. 1 písm. b) bod 2 školského zákona). Uvedené je vhodné zapracovať do školského poriadku, ktorý upravuje aj výkon práv a povinností žiakov a ich zákonných zástupcov v škole a v školskom zariadení - § 153 ods. 1 písm. a) školského zákona, **práva a povinnosti**, doplniť tak ostatné základné práva a povinnosti zákonných zástupcov, ktoré sú uvedené v § 144 ods. 6 a 7 školského zákona.

Štátne vzdelávacie programy obsahujú okrem iného osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so ŠVVP, najmä materiálne a personálne, vrátane špeciálnej kompenzačnej, rehabilitačnej, didaktickej a audiovizuálnej techniky vyžadovanej vzhľadom na príslušný druh a stupeň zdravotného postihnutia (§ 6 ods. 4 písm. p) školského zákona).

Školský vzdelávací program – ak škola vzdeláva začlenených žiakov so ŠVVP, vytvára pre nich podmienky prostredníctvom individuálneho vzdelávacieho programu (**poznámka 1**) alebo prostredníctvom vzdelávacích programov určených pre školy (**poznámka 2**), ktoré vzdelávajú žiakov so ŠVVP (§ 7 ods. 5 školského zákona).

Poznámka 1: Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracuje škola podľa Pokynov na vyplnenie formulára návrh na prijatie v časti G.

Vzorom môže byť Výchovno-vzdelávací program žiaka so ŠVVP v základnej škole – program pre intelektovo nadaného žiaka, schválený MŠ SR 25. 08. 2005 pod č. CD-2005-19373/26374-1:091 s platnosťou od 1. septembra 2005, aktualizovaný k 01. 09. 2008, prípadne Individuálny vzdelávací plán žiaka so ŠVVP – žiak s poruchami správania schválený ako príloha Metodicko-informatívneho materiálu schváleného MŠ SR dňa 31. 08. 2004 rozhodnutím č. CD-2004-12004/23602-1:095 s platnosťou od 02. 09. 2004.

Poznámka 2: Príslušné vzdelávacie programy (uvedené v § 94 ods. 2 písmen a) až l) školského zákona) sú súčasťou štátnych vzdelávacích programov pre žiakov podľa zdravotného znevýhodnenia, ktorí sú v základných školách vzdelávaní v špeciálnej triede.

Vzdelávanie žiakov s mentálnym postihnutím integrovanou formou v podmienkach štandardnej triedy základnej školy z odborného hľadiska sa neodporúča, ak nie je špeciálnym pedagógom zabezpečený odborný prístup. Zároveň pripomíname, že zákonný zástupca žiaka s postihnutím má právo pre svoje dieťa zvoliť formu vzdelávania. V prípade podozrenia, že dieťaťu nie je zabezpečená ochrana a starostlivosť, ktoré sú nevyhnutné pre jeho blaho pri rešpektovaní práv priznaných medzinárodným dohovorom, je riaditeľ školy a školského zariadenia v zmysle zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov povinný upozorniť na porušenie práv dieťaťa príslušný orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (**1.5 Informácie k výchovno-vzdelávacím aktivitám škôl a školských zariadení bod 44 POP 2006/2007**).

Pri výkone rodičovských práv sú však rodičia podľa § 28 ods. 1 písm. a) a ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov povinní chrániť záujmy dieťaťa tak, aby mu zabezpečili všestranný rozvoj. Nerešpektovaním odborných odporúčaní pre voľbu formy vzdelávania ich dieťaťa sa môžu dostať do rozporu s uvedeným ustanovením zákona o rodine (**2 Školy a školské zariadenia, 2.1 Všeobecné pokyny, 2.1.1 Školská integrácia žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami bod 2 POP 2007/2008**).

Zákonný zástupca dieťaťa so ŠVVP má právo si zvoliť, či bude vzdelávané v štandardnej triede základnej školy, alebo v špeciálnej škole. Ak sa zistí, že vzdelávanie v bežnej škole nie je na prospech začlenenému dieťaťu, žiakovi alebo deťom, žiakom, ktorí sú účastníkmi výchovy a vzdelávania a zákonný zástupca nesúhlasí so zmenou spôsobu vzdelávania svojho dieťaťa, o jeho ďalšom vzdelávaní rozhodne súd (**2.5.2 Školská integrácia detí a žiakov so ŠVVP bod 2 POP 2009/2010**).

Zákonný zástupca žiaka so ŠVVP má právo zvoliť, či bude jeho dieťa vzdelávané na základe individuálneho vzdelávacieho programu v štandardnej triede, alebo v triede pre žiakov so ŠVVP, alebo v škole v škole pre žiakov so ŠVVP (**2.5.2 Školská integrácia detí a žiakov so ŠVVP bod 16 POP 2009/2010**).

Povinnosť zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia

- informovať školu alebo školské zariadenie o zmene zdravotnej spôsobilosti jeho dieťaťa, jeho zdravotných problémoch alebo iných závažných skutočnostiach, ktoré by mohli mať vplyv na priebeh výchovy a vzdelávania (§ 144 ods. 7 písm. d) školského zákona).

Povinnosti pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca

- zachovávať mlčanlivosť a chrániť pred zneužitím osobné údaje, informácie o zdravotnom stave detí, žiakov a poslucháčov a výsledky psychologických vyšetrení, s ktorými prišiel do styku;

- rešpektovať individuálne výchovno-vzdelávacie potreby dieťaťa, žiaka a poslucháča s ohľadom na ich osobné schopnosti a možnosti, sociálne a kultúrne zázemie (§ 5 ods. 2 písm. b), c) zákona o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch).

3. Školská integrácia

Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením

Školská integrácia sa realizuje v školách podľa školského zákona okrem špeciálnych škôl a špeciálnych tried v základných školách.

Školská integrácia sa realizuje v triedach spolu s ostatnými žiakmi školy; ak je to potrebné, takýto žiak je vzdelávaný podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie. Zákonný zástupca žiaka má právo sa s týmto programom oboznámiť.

Zmena - počet integrovaných žiakov v triede ZŠ nie je obmedzený!

Od 01. 09. 2011 – od účinnosti vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 224/2011 Z. z. o základnej škole – podľa § 13 ods. 2 – za každého žiaka so zdravotným znevýhodnením zaradeného v triede spolu s ostatnými žiakmi sa počet žiakov v triede znižuje z najvyššieho určeného počtu žiakov v triede podľa § 29 ods. 5 zákona o dvoch.

4. Výchova a vzdelávanie žiakov s nadaním

Intelektovým nadaním žiakov sa rozumejú vysoko nadpriemerne rozvinuté poznávacie schopnosti v jednej alebo viacerých intelektových oblastiach. Žiaci so všeobecným intelektovým nadaním sú žiakmi so ŠVVP na základe diagnostiky vykonanej zariadením výchovného poradenstva a prevencie (§ 103 ods. 2 školského zákona).

Triedy na rozvíjanie nadania žiakov sa môžu zriadiť v základných školách so súhlasom zriaďovateľa (§ 104 ods. 2 školského zákona).

Diagnostika – intelektové nadanie diagnostikuje centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie na základe informovaného súhlasu zákonného zástupcu žiaka alebo zástupcu zariadenia.

Správa z diagnostiky – centrum v správe z diagnostického vyšetrenia uvedie, či bolo diagnostikované všeobecné intelektové nadanie alebo špecifické intelektové nadanie. Centrum v súlade s diagnostikovaním intelektového nadania navrhne vhodnú formu vzdelávania žiaka. O forme vzdelávania rozhodne zákonný zástupca žiaka alebo zástupca zariadenia.

Žiak so všeobecným intelektovým nadaním sa prijíma do školy pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním alebo do triedy pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním na základe žiadosti zákonného zástupcu žiaka alebo zástupcu zariadenia a s jeho informovaným súhlasom po diagnostike vykonanej centrom.

Do školy so zameraním na rozvoj špecifického intelektového nadania alebo do triedy so zameraním na rozvoj špecifického intelektového nadania sa prijímajú žiaci na základe prijímacieho konania. Ak nie je špecifické intelektové nadanie diagnostikované centrom, žiak nemôže byť prijatý do školy alebo triedy pre žiakov so špecifickým intelektovým nadaním.

Žiakov so špeciálnym intelektovým nadaním možno diagnostikovať až vo veku nad 10 rokov a začleniť ich do tried druhého stupňa základnej školy alebo do tried strednej školy (**2.5.2 Školská integrácia detí a žiakov so ŠVVP bod 28 POP 2009/2010**).

Dokumentácia – súčasťou dokumentácie žiaka s intelektovým nadaním pri jeho prijatí do základnej školy alebo pri jeho zaradení do vzdelávacieho programu pre žiakov s intelektovým nadaním je formulár Návrh na prijatie žiaka so ŠVVP do špeciálnej školy, do špeciálnej materskej školy, do materskej školy, do základnej školy a do strednej školy. Formulár je súčasťou dokumentácie každého žiaka s intelektovým nadaním.

Vysvedčenie žiaka s intelektovým nadaním– text doložky:

Žiak s intelektovým nadaním môže skončiť základnú školu skôr ako za deväť rokov. Na vysvedčení sa do doložky uvedie: „Žiak získal nižšie stredné vzdelanie“ (§ 18 ods. 8 vyhlášky o základnej škole).

Vzdelávanie žiakov so špecifickým intelektovým nadaním

1. v škole pre žiakov so špecifickým intelektovým nadaním
2. v triede pre špecificky intelektovo nadaných žiakov
3. formou individuálnej integrácie

! Individuálna integrácia – za individuálnu integráciu intelektovo nadaného žiaka sa považuje jeho vzdelávanie v triede, ktorá neuskutočňuje vzdelávací program pre žiakov s intelektovým nadaním (§ 4 ods. 1 vyhlášky MŠ SR č. 307/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní žiakov s intelektovým nadaním – ďalej „vyhláška o výchove a vzdelávaní žiakov s intelektovým nadaním“). Touto formou môže byť intelektovo nadaný žiak vzdelávaný len po diagnostickom vyšetrení vykonanom centrom.

Individuálny vzdelávací program sa uplatňuje, len ak ide o individuálnu integráciu žiaka s intelektovým nadaním alebo ak je žiak s intelektovým nadaním súčasne žiakom so zdravotným znevýhodnením.

Pri vzdelávaní žiaka s intelektovým nadaním v bežnej triede je potrebné vypracovať individuálny vzdelávací program. Tlačivo je súčasťou materiálu Výchovno-vzdelávací program žiaka so ŠVVP v základnej škole – program pre intelektovo nadaného žiaka*, ktorý bol schválený MŠ SR dňa 25. augusta 2005 pod č. CD-2005-19373/26374-1:091 s platnosťou od 1. septembra 2005 (**2.1.1 Školská integrácia žiakov so ŠVVP bod 9 POP 2008/2009**).

*Aktualizovaný k 01. 09. 2008.

Individuálny výchovno-vzdelávací program žiaka so všeobecným intelektovým nadaním, ktorý je začlenený v triede základnej alebo strednej školy postupujúcej podľa vzdelávacieho programu, treba zostaviť úpravou tohto programu s ohľadom na špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby žiaka. Pritom možno využiť námety, ktoré poskytujú učebné plány a doplnky k učebným osnovám schválené podľa doterajších predpisov a uvedené v nasledujúcich bodoch. Podmienkou je zachovať minimálnu dotáciu jednotlivých predmetov tak, ako ju pre jednotlivé stupne vzdelávania stanovujú štátne vzdelávacie programy pre školy pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním (**2.5.2 Školská integrácia detí a žiakov so ŠVVP bod 24 POP 2009/2010**).

Individuálny vzdelávací program intelektovo nadaného žiaka obsahuje základné informácie:

1. o žiakovi,
2. o osobitostiach jeho diagnózy a prognózy na výchovno-vzdelávací proces,
3. o učebných postupoch a organizácii vzdelávacieho procesu,
4. o učebných plánoch a učebných osnovách,
5. prípadne o zabezpečení kompenzačných pomôcok, špeciálnych učebných pomôcok, učebných materiálov a personálnej pomoci (§ 4 ods. 4 vyhlášky o výchove a vzdelávaní žiakov s intelektovým nadaním).

Individuálny vzdelávací program vypracúva škola v spolupráci s centrom (§ 4 ods. 6 vyhlášky o výchove a vzdelávaní žiakov s intelektovým nadaním). Aktuálne sa dopĺňa podľa špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka s intelektovým nadaním.

Ako vzorovú štruktúru IVVP pre nadaných žiakov odporúčame Program pre intelektovo nadaného žiaka*, ktorý bol schválený MŠ SR dňa 25. augusta 2005 pod č. CD-2005-19373/26374-1:091 s platnosťou od 1. septembra 2005 (**II. Pokyny na vyplnenie formulára návrh na prijatie, časť G**). *Aktualizovaný k 01. 09. 2008.

Centrum spolupracuje so školou, ktorá vzdeláva intelektovo nadaného žiaka formou individuálnej integrácie, a to najmä v rámci diagnostiky a rediagnostiky žiaka, odporúčaniami na vzdelávanie žiaka, sledovaním vývinu žiaka, návrhmi na zmeny v individuálnom vzdelávacom programe, poradenstvom pre učiteľov a zákonných zástupcov žiaka (§ 4 ods. 7 vyhlášky o výchove a vzdelávaní žiakov s intelektovým nadaním).

Diferencované vzdelávanie skupiny žiakov s intelektovým nadaním – je to vzdelávanie viacerých individuálne integrovaných intelektovo nadaných žiakov v jednej triede spolu s ostatnými žiakmi, pričom tejto skupine žiakov sa môže venovať druhý učiteľ, **alebo** je skupina vzdelávaná na niektorých vyučovacích hodinách v samostatnej triede.

! Diferencované vzdelávanie skupiny žiakov s intelektovým nadaním je formou individuálnej integrácie. Skupinu intelektovo nadaných žiakov tvoria individuálne integrovaní žiaci s intelektovým nadaním (§ 9 ods. 3 vyhlášky o výchove a vzdelávaní žiakov s intelektovým nadaním).

Preradenie alebo vylúčenie žiaka zo vzdelávacieho programu pre intelektovo nadaných žiakov

Ak žiak dlhodobo neplní požiadavky výchovno-vzdelávacieho programu pre všeobecne intelektovo nadaných žiakov v oblastiach súvisiacich so všeobecným intelektovým nadaním, môže riaditeľ požiadať centrum o rediagnostiku žiaka. Ak rediagnostika nepotvrdí nadanie žiaka, riaditeľ vyradí žiaka zo vzdelávacieho programu pre všeobecne intelektovo nadaných žiakov najneskôr k prvému dňu nasledujúceho školského roka (§ 10 ods. 1 vyhlášky o výchove a vzdelávaní žiakov s intelektovým nadaním).

Ak žiak dlhodobo neplní požiadavky výchovno-vzdelávacieho programu pre špecificky intelektovo nadaných žiakov v oblasti školského výkonu súvisiaceho so špecifickým intelektovým nadaním, môže riaditeľ požiadať centrum o rediagnostiku žiaka. Ak rediagnostika nepotvrdí nadanie žiaka, riaditeľ vyradí žiaka z príslušného programu pre špecificky intelektovo nadaných žiakov najneskôr k prvému dňu nasledujúceho školského roka.

Ak rediagnostické vyšetrenie žiaka, ktorý je vzhľadom na svoje intelektové nadanie vzdelávaný formou individuálnej integrácie, nepotvrdí jeho intelektové nadanie, žiak prestáva byť z tohto dôvodu vzdelávaný formou individuálnej integrácie najneskôr od prvého dňa ďalšieho klasifikačného obdobia (§ 10 ods. 3 vyhlášky o výchove a vzdelávaní žiakov s intelektovým nadaním).

Identifikáciu intelektovo nadaných žiakov so ŠVVP upravujú metodické pokyny na zaradovanie detí do špeciálnych výchovno-vzdelávacích programov pre intelektovo nadaných žiakov č. CD-2005-19376/26377-1:091, schválené MŠ SR dňa 25.08.2005 s platnosťou od 01.09.2005. Záznam o evidencii intelektovo nadaného žiaka so ŠVVP sa nevypĺňa, nahrádza ho „Návrh na prijatie žiaka so ŠVVP do špeciálnej školy, do špeciálnej materskej školy, do materskej školy, do základnej školy a do strednej školy“ (ŠEVT 49 282 0), **(2.1.1 Školská integrácia žiakov so ŠVVP bod 7 POP 2008/2009)**.

Intelektovo nadaných žiakov možno integrovať v bežných triedach základných škôl, prípadne pre nich zriadiť špeciálne triedy. Postupovať treba podľa Informačno-metodického materiálu k organizácii výchovy a vzdelávania integrovaných intelektovo nadaných žiakov v 1. – 4. ročníku základnej školy schváleného MŠ SR dňa 25. 08. 2005 pod č. CD-2005-19375/26373-1:091 s platnosťou od 01. 09. 2005. Informácie obsiahnuté v tomto materiáli možno primerane využiť aj pri integrácii intelektovo nadaných žiakov na 2. stupni základnej školy **(2.1.1 Školská integrácia žiakov so ŠVVP bod 8 POP 2008/2009)**.

Pri edukácii intelektovo nadaného žiaka okrem stimulácie poznávacích procesov sústrediť pozornosť aj na rozvoj celej jeho osobnosti, najmä emocionality a sociálnych vzťahov. Psychologickú starostlivosť o intelektovo nadané deti má na starosti psychológ PPP alebo školský psychológ **(2.2 ZŠ 2.2.1 Všeobecné pokyny, bod 25 POP 2006/2007)**.

K integrovanému vzdelávaniu intelektovo nadaných detí je potrebné zabezpečiť spoluprácu so školským psychológom alebo psychológom PPP **(2.2 ZŠ 2.2.1 Všeobecné pokyny bod 26 POP 2006/2007)**.

Pri integrovanom vzdelávaní intelektovo nadaných žiakov mladšieho školského veku diagnostikovaných PPP, sa odporúča spolupracovať s VÚDPaP **(2.2 ZŠ 2.2.1 Všeobecné pokyny bod 27 POP 2006/2007)**.

Ak je žiak s intelektovým nadaním súčasne žiakom so zdravotným znevýhodnením, možno pri jeho vzdelávaní využiť aj asistenta učiteľa **(2.5.1 Všeobecné pokyny bod 17 POP 2009/2010)**.

!Poznámka: Krajský školský úrad – poskytuje odbornú poradenskú činnosť obciam, samosprávnym krajom, zriaďovateľom cirkevných škôl a školských zariadení, zriaďovateľom súkromných škôl a školských zariadení a riaditeľom škôl a školských zariadení, ktorých je zriaďovateľom (§ 11 ods. 4 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov); oddelenie

odborných a metodických činností sa odborne podieľa na komplexnej starostlivosti o nadané a talentované deti a mládež v školách a v školských zariadeniach, ktorých zriaďovateľom je KŠÚ a obec, ktorá nemá postavenie školského úradu (Príloha k Smernici MŠ SR č. 2/2004-E z 01. 04. 2004, ktorou sa určuje vnútorná organizácia KŠÚ a náplň činnosti KŠÚ; Pracovné činnosti pre obce, ktoré nemajú zriadený školský úrad, ods. 4).

Žiaci škôl pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním, ktorí v školskom roku 2009/2010 navštevujú druhý až štvrtý ročník základnej školy, šiesty a vyšší ročník základnej školy, druhý až štvrtý a šiesty až ôsmy ročník osemročného gymnázia, alebo druhý a vyšší ročník štvorročného gymnázia, sa môžu vzdelávať podľa učebných plánov a učebných osnov schválených podľa doterajších predpisov. Konkrétne to sú: Učebný plán a doplnky k učebným osnovám pre 1. – 4. ročník základnej školy pre žiakov s intelektovým nadaním schválené MŠ SR dňa 30. 08. 2007 pod č. CD-2007-16094/33586-1:095 s platnosťou od 01. 09. 2007, Učebný plán pre 5. – 9. ročník základnej školy pre žiakov s intelektovým nadaním schválený MŠ SR dňa 11. 09. 2007 pod č. CD-2007-16821/35023-1:914 s platnosťou od 15. 09. 2007 a Učebný plán pre gymnázium s osemročným štúdiom pre žiakov s intelektovým nadaním, ktorý bol schválený MŠ SR dňa 11. 09. 2007 s platnosťou od 15. 09. 2007 aktualizovaný k 01. 09. 2008. Žiaci prvých ročníkov jednotlivých stupňov týchto škôl sa vzdelávajú podľa vzdelávacieho programu pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním, ktorý je súčasťou štátneho vzdelávacieho programu. Metodické pokyny na zaradovanie detí do špeciálnych výchovno-vzdelávacích programov pre intelektovo nadaných žiakov č. CD-2005-19376/26377-1:091 schválené MŠ SR dňa 25. 08. 2005 s platnosťou od 01. 09. 2005, aktualizované k 01. 09. 2008, zostávajú v platnosti (**2.5.1 Všeobecné pokyny bod 8 POP 2009/2010**).

Metodické usmerňovanie pri výchove a vzdelávaní detí a žiakov so všeobecným intelektovým nadaním vzdelávaných v školskej integrácii zabezpečuje VÚDPaP. Príslušná dokumentácia je zverejnená na www.vudpap.sk. (**2.4 Školská integrácia bod 7 POP 2012/2013**).

5. **Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP)**

*Vysvetlenie: výchova a vzdelávanie žiakov zo SZP ako žiakov so ŠVVP **nie je** klasickou **integráciou** ako výchova a vzdelávanie ostatných integrovaných žiakov so zdravotným znevýhodnením (žiak so zdravotným postihnutím, žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami, žiak s poruchou správania), žiak s nadaním.*

*Žiaci zo SZP by mali mať vytvorené podmienky vo výchove a vzdelávaní ako v špecializovanej triede. **Prioritným dôvodom vytvárania individuálnych podmienok v ich výchove a vzdelávaní by mali byť ich edukačné potreby, nie ekonomické.***

Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia sa uskutočňuje v školách podľa školského zákona s využitím špecifických metód a foriem (§ 107 ods. 1 školského zákona).

Pre zabezpečenie výchovy a vzdelávania žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia vytvárajú školy **individuálne podmienky:**

- a) vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho programu,
- b) úprava organizácie výchovy a vzdelávania,
- c) úprava prostredia, v ktorom sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje,
- d) využitie špecifických metód a foriem výchovy a vzdelávania.

V škole so súhlasom zriaďovateľa možno zriadiť **špecializovanú triedu** pre žiakov, ktorí z výchovno-vzdelávacieho hľadiska potrebujú kompenzačný program alebo rozvojový program, a pre žiakov, ktorí boli vzdelávaní v škole so vzdelávacím programom pre žiakov so zdravotným znevýhodnením. Taká trieda sa zriaďuje s počtom najmenej 4 žiaci, najviac 8 žiakov z jedného ročníka alebo rôznych ročníkov. Ak je počet žiakov menší ako 4 žiaci, trieda sa zruší (§ 13 ods. 3 **vyhlášky o základnej škole**).

V základnej škole so súhlasom zriaďovateľa možno zriadiť špecializovanú triedu pre žiakov, ktorí z výchovno-vzdelávacieho hľadiska potrebujú kompenzačný alebo rozvojový program alebo boli vzdelávaní v škole so vzdelávacím programom pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, ale nepreukázalo sa u nich zdravotné postihnutie (**2.5.2 Školská integrácia detí so ŠVVP a žiakov so ŠVVP bod 11 POP 2010/2011**).

Špecializovaná trieda sa zriaďuje aj pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, u ktorých po absolvovaní nultého ročníka nie je predpoklad úspešne zvládnuť obsah vzdelávania prvého ročníka, alebo u ktorých sa na základe psychologického vyšetrenia zistí, že nemajú predpoklady, aby úspešne zvládli obsah vzdelávania prvého ročníka (**2.5.2 Školská integrácia detí so ŠVVP a žiakov so ŠVVP bod 11 POP 2010/2011**).

Žiaka do triedy uvedenej v odseku 3 zaraďuje riaditeľ na návrh triedneho učiteľa, výchovného poradcu po vyjadrení zariadenia výchovného poradenstva a prevencie a po informovanom súhlase zákonného zástupcu žiaka. V špecializovanej triede je žiak zaradený iba počas nevyhnutnej potreby (§ 13 ods. 4 **vyhlášky o základnej škole**).

V špecializovanej triede sa vzdelávajú aj žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia, ktorí:

- a) po absolvovaní nultého ročníka nemajú predpoklad úspešne zvládnuť obsah vzdelávania prvého ročníka školy,
- b) nezvládajú obsah vzdelávania prvého ročníka školy alebo u ktorých sa na základe psychologického vyšetrenia zistí, že nemajú predpoklady, aby úspešne zvládli obsah vzdelávania prvého ročníka,

c) boli vzdelávaní v základnej škole podľa programu pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, ale nepreukázalo sa u nich zdravotné postihnutie (§ 13 ods. 5 písmen a) až c) vyhlášky o základnej škole).

! Do samostatných tried pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami nie je možné zaradiť deti výlučne z dôvodu, že pochádzajú zo sociálne znevýhodneného prostredia (§ 28 ods. 9 školského zákona).

Žiaci v hraničnom pásme mentálnej retardácie nie sú žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Nemôžu byť zaraďovaní do špeciálnych škôl alebo tried pre mentálne postihnutých žiakov ani byť v tomto zmysle individuálne integrovaní .....je možné týchto žiakov vzdelávať v špecializovaných triedach základných škôl (2.1.1 Školská integrácia žiakov so ŠVVP bod 10 POP 2007/2008).

Nadalej venovať pozornosť žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia v záujme zlepšenia ich dochádzky a školskej úspešnosti, spolupracovať so zriaďovateľmi, rodičmi a miestnou komunitou, asistentmi učiteľa a mimovládnyimi a ďalšími organizáciami podieľajúcimi sa na výchove a vzdelávaní (časť 1.4 Informácie k výchove a vzdelávaniu v školách a školských zariadeniach bod 22 POP 2008/2009).

Základné školy s nultým ročníkom a školy so žiakmi zo sociálne znevýhodneného prostredia spolupracujú s MPC v alokovanom pracovisku Prešov a jeho Rómskym vzdelávacím, informačným, poradenským a dokumentačným centrom Prešov (ROCEPO) s celoslovenskou pôsobnosťou a využívajú vo výchovno-vzdelávacom procese ním vydávané a distribučné publikácie (2.3 Základné školy bod 6 POP 2008/2009).

Pri starostlivosti o žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia dôsledne vykonávať diagnostické vyšetrenia, odporúčame spolupracovať s asistentmi učiteľa (3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie bod 28 POP 2009/2010).

Príspevok na skvalitnenie podmienok na výchovu a vzdelávanie žiakov so SZP možno použiť na úhradu nákladov

- a) na mzdy asistentov učiteľa pre žiakov zo SZP na sociálne poistenie a poistného na povinné verejné zdravotné poistenie,
- b) na vybavenie miestnosti určenej na prípravu žiakov zo SZP na vyučovanie
  1. didaktickou technikou,
  2. učebnými pomôckami,
  3. kompenzačnými pomôckami,
- c) spojených s účasťou žiakov na aktivitách podľa osobitného predpisu,
- d) spojených so vzdelávaním žiakov v špecializovaných triedach,
- e) spojených so zabránením prenosu nákazy prenosného ochorenia, ktorým je pedikulóza (§ 1 písm. a), b), c), d), e) vyhlášky MŠ SR č. 649/2008 Z. z. o účele použitia príspevku na žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia).

Pozor!

Formulár Návrh na prijatie žiaka so ŠVVP do špeciálnej školy, do špeciálnej materskej školy, do materskej školy, do základnej školy a do strednej školy nie je určený pre deti a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, pokiaľ nemajú špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajúce zo zdravotného znevýhodnenia (I. Základné pokyny bod 1 Pokynov na vyplnenie formulára návrh na prijatie).

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva poskytuje starostlivosť aj dieťaťu zo sociálne znevýhodneného prostredia, za ktorého sa považuje dieťa, ak spĺňa súčasne **minimálne tri** z nasledujúcich kritérií:

- a) pochádza z rodiny, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
- b) aspoň 1 z rodičov alebo osoba, ktorej je dieťa zverené do osobnej starostlivosti patrí do skupiny znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie,
- c) najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,
- d) neštandardné bytové a hygienické podmienky rodiny (napr. dieťa/žiak nemá vyhradené miesto na učenie, nemá vlastnú posteľ, nie je zavedená elektrická prípojka a pod.),
- e) vyučovací jazyk školy je iný, než jazyk, ktorým hovorí dieťa v domácom prostredí **(3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie bod 2 POP 2010/2011).**

6. Ako sa stáva žiak individuálne začleneným žiakom so ŠVVP v triede základnej školy

Riadenie školy

Žiaci sa do škôl podľa § 94 ods. 1 zákona prijímajú na základe ich zdravotného znevýhodnenia po diagnostických vyšetreniach zameraných na zistenie ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb vykonaných zariadením výchovnej prevencie a poradenstva (§ 95 ods. 3 školského zákona).

O prijatí dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami rozhoduje riaditeľ školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu a písomného vyjadrenia výchovného poradenstva a prevencie, vydaného na základe diagnostického vyšetrenia dieťaťa. Riaditeľ školy pred prijatím dieťaťa so ŠVVP do školy so vzdelávacím programom pre žiakov so ŠVVP **poučí** zákonného zástupcu o všetkých možnostiach vzdelávania jeho dieťaťa (§ 61 ods. 1 školského zákona; 2.5.2 Školská integrácia detí a žiakov so ŠVVP bod 16 POP 2010/2011).

O prijatí dieťaťa alebo žiaka do školy, vrátane dieťaťa alebo žiaka so ŠVVP, rozhoduje riaditeľ školy podľa § 5 zákona č. 596/2003 Z. z. Ak sa ŠVVP dieťaťa alebo žiaka prejavia v priebehu jeho školskej dochádzky a je potrebná zmena formy vzdelávania, po splnení predpísaných náležitostí k zmene formy vzdelávania, riaditeľ školy ďalšie rozhodnutie o prijatí žiaka do školy nevydáva (2.4 Školská integrácia bod 2 POP 2012/2013).

Do triedy základnej školy možno **začleniť** žiaka so ŠVVP. Ak riaditeľ základnej školy alebo príslušné zariadenie výchovného poradenstva a prevencie zistí, že vzdelávanie **nie je na prospech** začlenenému žiakovi **alebo žiakom**, ktorí sú účastníkmi výchovy a vzdelávania, navrhne po písomnom súhlase orgánu miestnej štátnej správy v školstve a príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie zákonnému zástupcovi iný spôsob vzdelávania dieťaťa. Príslušný orgán miestnej štátnej správy v školstve uhradí zo štátneho rozpočtu zákonnému zástupcovi dieťaťa cestovné náklady vo výške ceny hromadnej dopravy na jeho dopravu do a zo školy, do ktorej bol žiak po zmene zaradený. Ak zákonný zástupca nesúhlasí so zmenou spôsobu vzdelávania svojho dieťaťa, **o jeho ďalšom vzdelávaní rozhodne súd** (§ 29 ods. 10 školského zákona).

Riaditeľ základnej školy nemôže odmietnuť prijať a vzdelávať dieťa s diagnostikovanými ŠVVP, ktoré do tejto školy patrí podľa bydliska, nakoľko školská dochádzka je povinná pre všetky deti príslušného veku bez rozdielu (2.1.1 Školská integrácia žiakov so ŠVVP bod 1 POP 2008/2009).

Školská dochádzka je povinná pre všetky deti príslušného veku bez rozdielu, riaditeľ základnej školy nemôže odmietnuť prijať a vzdelávať dieťa s diagnostikovaným zdravotným znevýhodnením, ktoré do tejto školy patrí podľa bydliska. Škola, v ktorej je žiak so zdravotným znevýhodnením individuálne integrovaný, vypracuje v spolupráci s poradenským zariadením alebo so školským špeciálnym pedagógom individuálny vzdelávací program. Zákonný zástupca má právo s týmto programom sa oboznámiť (2.5.2 Školská integrácia detí a žiakov so ŠVVP bod 3 POP 2010/2011).

Školská dochádzka je povinná pre všetky deti príslušného veku bez rozdielu, riaditeľ základnej školy nemôže odmietnuť prijať a vzdelávať dieťa s diagnostikovaným zdravotným znevýhodnením, ktoré do tejto školy patrí podľa bydliska. Škola, v ktorej je žiak so zdravotným znevýhodnením individuálne integrovaný, ak je to potrebné, vypracuje v spolupráci s poradenským zariadením alebo so školským špeciálnym pedagógom individuálny vzdelávací program. Zákonný zástupca má

právo s týmto programom sa oboznámiť (2.5.2 Školská integrácia detí a žiakov so ŠVVP bod 3 POP 2009/2010).

Triedny učiteľ usmerňuje utváranie podmienok vzdelávania žiaka so ŠVVP podľa § 29 ods. 10 školského zákona, ktorý je začlenený do triedy v spolupráci so všeobecným lekárom pre deti a dorast a s príslušným školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie (§ 5 ods. 4 vyhlášky o základnej škole).

Riaditeľ základnej školy môže na základe návrhu **triedneho učiteľa** a **žiadosti** zákonného zástupcu žiaka alebo **s jeho informovaným súhlasom** a na základe odporúčania príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie preradiť žiaka zo školského vzdelávacieho programu, ktorý plní príslušná škola, do školského vzdelávacieho programu zodpovedajúcemu jeho špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám (§ 31 ods. 3 školského zákona).

Škola pre vzdelávanie žiaka so zdravotným znevýhodnením podľa § 94 školského zákona zabezpečí v triede špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka. Individuálny výchovno-vzdelávací program schvaľuje riaditeľ na celý školský rok alebo jeho časť po odporúčení zariadenia výchovnej prevencie a poradenstva (§ 13 ods. 6 školského zákona).

Za individuálne začleneného žiaka so ŠVVP je možné považovať žiaka výlučne na základe písomného vyjadrenia zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, vyplývajúceho z odbornej špeciálnopedagogickej a psychologickkej diagnostiky žiaka.

Dieťa a žiak so zdravotným znevýhodnením alebo nadaním v materskej, základnej alebo strednej škole môže byť vzdelávaný formou školskej integrácie, ak mu príslušné poradenské zariadenie po diagnostických vyšetreniach vydalo písomné vyjadrenie k školskému začleneniu na základe diagnostikovaných ŠVVP (2.4 Školská integrácia bod 1 POP 2012/2013).

Ak žiak nie je klientom zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, pred vykonaním jeho diagnostiky a vydaním písomného vyjadrenia riaditeľ zariadenia výchovného poradenstva a prevencie rozhodne o prijatí žiaka do školského zariadenia. Školské zariadenie výchovného poradenstva a prevencie následne žiaka vedie v evidencii.

Ak sa v priebehu vzdelávania žiaka na základe odborných intervencií zmení stav zdravotného znevýhodnenia alebo intelektového nadania žiaka tak, že ďalej nie je dôvod považovať ho za začleneného žiaka, základná škola takéhoto žiaka po reidiagnostickom vyšetrení a na základe písomného vyjadrenia príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie prestane vykazovať a evidovať ako začleneného.

Žiak so zdravotným postihnutím, s poruchami učenia a správania, zo sociálne znevýhodneného prostredia a intelektovo nadaný žiak, ktorý sa bude vzdelávať v bežnej triede základnej alebo strednej školy, má na základe odborného vyšetrenia v poradenskom zariadení uzavretú diagnózu. Ak z diagnózy vyplýva, že je žiakom so ŠVVP a zákonný zástupca s tým súhlasí, odporúča poradenské zariadenie evidovať ho ako žiaka so ŠVVP. U žiaka, ktorý má zdravotné postihnutie, resp. problémy v učení alebo správaní takého charakteru, ktoré si nevyžadujú uplatnenie špeciálnopedagogických postupov a ďalších zdrojov vo vzdelávaní v bežnej triede základnej alebo strednej školy, poradenské zariadenie nevydá odporúčanie evidovať ho ako žiaka so ŠVVP (2.1.1 Školská integrácia žiakov so ŠVVP bod 4 POP 2008/2009).

a) Dokumentácia individuálne začleneného/integrovaného žiaka so ŠVVP

Do školy/školského zariadenia, v ktorom bude dieťa/žiak pokračovať vo výchove a vzdelávaní ako dieťa/žiak so ŠVVP, zašle riaditeľ **fotokópiu dokumentácie**, vrátane ďalšej dokumentácie dieťaťa/žiaka, a to vždy v počte 1 ks vytvorenej fotokópie (§ 31 ods. 2 a § 35 ods. 5 školského zákona), (2.5.1 Všeobecné pokyny bod 9 POP 2010/2011).

Archivácia ďalšej dokumentácie dieťaťa/žiaka so ŠVVP v škole alebo školskom zariadení je určená vyhláškou MŠ SR č. 326/2008 Z. z. o druhoch a náležitostiach vysvedčení a ostatných školských tlačív vrátane spôsobov ich evidencie a uloženia (**2.5.1 Všeobecné pokyny bod 8 POP 2010/2011**).

1. Návrh na prijatie žiaka so ŠVVP do špeciálnej školy, do špeciálnej materskej školy, do materskej školy, do základnej školy a do strednej školy (schválený MŠ SR pod č. CD-2008- 17271/37405-1:914 dňa 24. októbra 2008 s platnosťou od 1. januára 2009 – *dalej len „návrh na prijatie“*),
2. správa zo špeciálnopedagogického a psychologického vyšetrenia,
3. správa z odborného vyšetrenia (podľa potreby, ako navrhnu špeciálni pedagógovia podľa pédie)
4. písomné vyjadrenie k školskému začleneniu (k školskej integrácii),
5. individuálny výchovno-vzdelávací program individuálne začleneného žiaka (§ 11 ods. 10 písmen a) až d) školského zákona).

Prvou súčasťou dokumentácie individuálne začleneného žiaka je vyplnený návrh na prijatie so špeciálnopedagogickou, psychologickou diagnostikou, s písomným vyjadrením k školskému začleneniu/k školskej integrácii vydaným poradenským zariadením. Časti A, B, C, D1, D2, D3, E návrhu na prijatie je potrebné vyplniť pred prijatím žiaka so ŠVVP do školy.

Formulár Návrh na prijatie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do špeciálnej školy, do špeciálnej materskej školy, do materskej školy, do základnej školy a do strednej školy sa pri zmene školy znovu nevyplňuje; škola ktorá vzdelávala žiaka doposiaľ, uvedené tlačivo spolu s ďalšou osobnou dokumentáciou žiaka zašle škole, do ktorej bol žiak prijatý (**2.5.3 Špeciálne školy, špeciálne triedy bod 6 POP 2009/2010**).

Druhou súčasťou dokumentácie individuálne začleneného žiaka je správa z psychologického alebo špeciálnopedagogického vyšetrenia.

Časť D1 tvorí Správa zo špeciálnopedagogického vyšetrenia **vypracovaná v poradenskom zariadení**. Časť D1 musí obsahovať aj návrh na formu vzdelávania dieťaťa alebo žiaka (vzdelávanie v špeciálnej triede, v špeciálnej škole, v školskej integrácii). **Pozor!** Ak má žiak viacnásobné postihnutie a sú potrebné konzultácie viacerých zainteresovaných špeciálnych pedagógov podľa príslušnej pédie, priloží sa správa každého z nich. Nakoľko viacnásobné postihnutie nie je len jednoduchý súčet postihnutí a narušení, ale kvalitatívne nový stav, je potrebné zhrňujúce vyjadrenie špeciálneho pedagóga, **ktorý preberá starostlivosť o žiaka**.

Správa špeciálneho pedagóga obsahuje informácie o:

- druhu postihnutia alebo narušenia,
- konkrétnych výchovno-vzdelávacích potrebách žiaka,
- odporúčaných pedagogických postupoch,
- navrhovaných organizačných zmenách výchovno-vzdelávacieho procesu,
- obsahu, rozsahu, a spôsobe poskytovania individuálnej pedagogickej a špeciálnopedagogickej starostlivosti,
- navrhovaných kompenzačných pomôckach,
- návrhu spôsobu skúšania a hodnotenia žiaka,
- dobe platnosti správy z diagnostiky,
- **návrhu na formu vzdelávania žiaka**.

Časť D2 tvorí Správa z psychologického vyšetrenia **vypracovaná v poradenskom zariadení**.

Správa z psychologického vyšetrenia obsahuje informácie o úrovni:

- všeobecných intelektových schopností,
- špeciálnych intelektových schopností,
- kognitívneho vývinu a kognitívnych procesov (úrovni poznávacích procesov),
- osobnostných vlastností,
- psychomotorických atribútov vrátane grafomotoriky,
- prípadnej psychologickej starostlivosti, obsahuje tiež:
- iné súvzťažné údaje, o. i. rozbor nerovnomerných výkonov žiaka vo vzťahu k výchovno-vzdelávaciemu procesu,
- informácie o možnostiach nápravy,
- termín najbližšieho kontrolného vyšetrenia,
- **návrh na formu vzdelávania žiaka.**

Psychologické vyšetrenie dieťaťa nemožno vykonať bez písomného súhlasu jeho zákonného zástupcu, ak zákon neustanovuje inak, napr. zákon č. 99/1963 Zb. občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Dieťa v zmysle zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov má právo požiadať o pomoc pri ochrane svojich práv aj bez vedomia svojich rodičov (**2.5.3.1 Pedagogicko-psychologické poradne bod 2 POP 2007/2008**). Školy a školské zariadenia majú právo získavať a spracúvať osobné údaje (zákon č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov) o deťoch a žiakoch týkajúce sa fyzického zdravia a duševného zdravia, mentálnej úrovne, vrátane výsledkov pedagogicko-psychologickej a špeciálnopedagogickej diagnostiky (§ **11 ods. 7 bod 7 a 8 školského zákona**).

Osoby, ktoré pri plnení svojich pracovných povinností prichádzajú do styku s osobnými údajmi podľa ods. 7, majú povinnosť mlčanlivosti; a to aj po skončení pracovnoprávneho vzťahu, § 18 zákona č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov. V prípade porušenia povinnosti mlčanlivosti sa postupuje podľa osobitného predpisu - § 49 ods. 5 písm. c) zákona č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov (§ **11 ods. 8 školského zákona**).

Rediagnostické vyšetrenia žiakov vzdelávaných v špeciálnych školách sa vykonávajú podľa potreby, v závislosti na druhu a stupni ich ŠVVP. Ak sa počas školskej dochádzky zistí zmena charakteru ŠVVP žiaka, alebo jeho zaradenie nezodpovedá charakteru týchto potrieb, riaditeľ špeciálnej školy je povinný navrhnuť vzdelávanie žiaka v takej škole, ktorej zameranie zodpovedá vzdelávacím potrebám žiaka. Preradenie do bežnej školy sa nevyklučuje (**2.5.1 Všeobecné pokyny bod 2 POP 2008/2009**).

Rediagnostické vyšetrenie žiaka so zdravotným znevýhodnením sa vykonáva podľa individuálnej potreby konkrétneho žiaka; jeho frekvenciu s cieľom úprav odporúčaní pre výchovu, vzdelávanie a usmernenie vo vzťahu k jeho psychofyzickému vývinu navrhuje poradenské zariadenie. O rediagnostické vyšetrenie môže požiadať aj škola alebo zákonný zástupca (**2.5.1 Všeobecné pokyny bod 1 POP 2009/2010**);

Pozor! O rediagnostiku žiaka môže požiadať aj školský inšpektor!

Frekvenciu rediagnostických vyšetrení detí a žiakov so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami **neurčuje žiadny všeobecne záväzný právny predpis**. Poradenské zariadenia rediagnostiku vykonávajú na základe podnetu školy, školského zariadenia alebo **školského inšpektora**, pri odôvodnenom predpoklade, že je nevyhnutné vykonať také úpravy výchovy, vzdelávania dieťaťa a usmernení vo vzťahu k optimalizácii jeho psychofyzického vývinu, ktoré nemôžu vychádzať z pôvodne určenej diagnózy dieťaťa. O rediagnostiku dieťaťa môže požiadať aj zákonný zástupca dieťaťa. Rediagnostické vyšetrenie žiakov **nie je** potrebné vykonať všetkým žiakom pri ich prijímaní do stredných škôl, odborných učilíšť a praktických škôl, vykoná sa, ak je

odôvodnený predpoklad, že sa zmenil charakter ich ŠVVP. **(1.6.13 Deti a žiaci so ŠVVP bod 2 POP 2012/2013).**

Odporúča sa vykonanie rediagnostiky žiakov so zdravotným znevýhodnením vo všetkých formách ich vzdelávania po prvom roku povinnej školskej dochádzky s cieľom prehodnotiť vhodnosť formy a obsahu ich vzdelávania. V ďalších ročníkoch vykonanie rediagnostiky uskutočniť, ak je na to dôvod indikovaný vyučujúcim pedagógom žiaka, školským špeciálnym pedagógom, poradenským zariadením, **školským inšpektorom** alebo zákonným zástupcom dieťaťa **(1.6.13 Deti a žiaci so ŠVVP bod 3 POP 2012/2013).**

Nevyhnutným podkladom pre správne začlenenie dieťaťa, žiaka do príslušnej kategórie detí a žiakov so ŠVVP a pre zvolenie správnych foriem a metód pre ich výchovu a vzdelávanie sú v uvedenom návrhu na prijatie dôsledne vyplnené časti D1, D2 a D3 podľa príslušných pokynov. V prípade nedostatočného vyplnenia uvedených častí formulára je potrebné príslušné informácie dodatočne vyžiadať **(2.1.1 Školská integrácia žiakov so ŠVVP bod 1 POP 2007/2008).**

Ak žiakovi so špecifickými vývinovými poruchami učenia alebo poruchami správania uskutoční diagnostické vyšetrenie a vydá pre školu písomné vyjadrenie centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, zabezpečuje mu tiež pravidelné odborné špeciálno-pedagogické služby (Čl. 2 ods. 2, 3 Metodického usmernenia MŠ SR č. 3/2006-R z 24. januára 2006 k realizácii školskej integrácie žiakov so ŠVVP v základných a stredných školách) **(I. Základné pokyny bod 9 Pokynov na vyplnenie formulára návrh na prijatie).**

Poskytovanie výsledkov diagnostiky žiakov centrami pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie a centrami špeciálnopedagogického poradenstva základným školám – podľa § 7 ods. 3 zákona č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov sa súhlas dotknutej osoby nevyžaduje, ak sa osobné údaje spracúvajú na základe osobitného zákona, ktorý ustanovuje zoznam osobných údajov, účel ich spracúvania možno z informačného systému poskytnúť, sprístupniť alebo zverejniť len vtedy, ak osobitný zákon ustanovuje účel poskytovania, sprístupňovania alebo zverejňovania, zoznam osobných údajov, ktoré možno poskytnúť, sprístupniť alebo zverejniť, ako aj tretie strany, ktorým sa osobné údaje poskytujú, prípadne okruh príjemcov, ktorým sa osobné údaje sprístupňujú, ak tento zákon neustanovuje inak. Týmto nie je dotknuté ustanovenie § 9 ods. 1 písm. a). Školský zákon je z pohľadu zákona č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov **osobitným zákonom** a podľa § 11 ods. 7 bod 7, 8 školy a školské zariadenia majú právo získavať a spracúvať osobné údaje o žiakoch týchto škôl a školských zariadení týkajúce sa aj **mentálnej úrovne, vrátane výsledkov pedagogicko-psychologickej a špeciálnopedagogickej diagnostiky.**

Diagnostiku ŠVVP realizuje zariadenie výchovného poradenstva a prevencie. Ak je dieťa **v dlhodobej starostlivosti** iného odborného pracoviska, ktoré vykonáva psychologickú alebo špeciálnopedagogickú diagnostiku, môže pri tom využiť podklady z odborných vyšetrení urobených týmto pracoviskom. Ak boli ŠVVP dieťaťa alebo žiaka diagnostikované v Detskom centre Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie, príslušné školské poradenské zariadenie tento nález **akceptuje (2.5.1 Všeobecné pokyny bod 5 POP 2010/2011).**

Nové!

Ak je dieťa v dlhodobej starostlivosti odborného pracoviska nezaradeného do siete škôl a školských zariadení, ktoré vykonáva psychologickú a špeciálnopedagogickú diagnostiku, môžu sa pri jeho diagnostike využiť podklady z odborných vyšetrení vypracovaných týmto pracoviskom (1.6.13 Deti a žiaci so ŠVVP bod 1 POP 2012/2013).

Pozor!

Z vyššie uvedeného vyplýva, že príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie nepotrebujú k poskytnutiu výsledkov uvedených diagnostík školám a školským zariadeniam súhlas zákonného zástupcu žiaka.

Tretou súčasťou dokumentácie individuálne začleneného žiaka sú – v prípade potreby – správy z odborných vyšetrení.

Časť D3 Správa z odborného vyšetrenia vyplní príslušný odborný lekár. Špeciálny pedagóg navrhuje len také odborné lekárske vyšetrenia, ktoré sú v danej súvislosti potrebné – detský neurológ, psychiater, očný lekár, čelustný ortopéd, foniater, ORL, ortopéd, onkológ, internista a iní. Ostatné časti sa vyplňujú aktuálne podľa zamerania. Odborné vyšetrenia sú v niektorých prípadoch potrebné pri špeciálnopedagogickej diagnostike v záujme zvolenia správneho postupu pri špeciálnopedagogickej starostlivosti.

Štvrtou súčasťou dokumentácie individuálne začleneného žiaka je **Písomné vyjadrenie k školskému začleneniu (k školskej integrácii)** – do návrhu na prijatie žiaka so ŠVVP pribudlo nové tlačivo **D4**, ktoré vyplní poradenské zariadenie. Na základe záverov správ z jednotlivých vyšetrení v častiach D1, D2 a D3 stanoví výslednú špeciálnopedagogickú diagnózu a potvrdí ho pečiatkou zariadenia a podpisom riaditeľa. V tejto časti sa vyjadrí, či ŠVVP vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo intelektového nadania.

Záväzné písomné vyjadrenia k školskému začleneniu (školskej integrácii) žiaka so zdravotným znevýhodnením v základnej alebo strednej škole môžu vydávať iba príslušné poradenské zariadenia zaradené v sieti škôl a školských zariadení. Ak je dieťa v dlhodobej starostlivosti Detského centra VÚDPaP alebo iného odborného pracoviska, ktoré vykonáva psychologickú alebo špeciálnopedagogickú diagnostiku, príslušné poradenské zariadenie sa pri svojich vyjadreniach opiera o jeho posudok a odporúčania. Školský psychológ a školský špeciálny pedagóg, ktorý je zamestnancom školy, písomné vyjadrenia k školskému začleneniu nevydáva. Toto vyjadrenie nevydáva ani psychológ, ktorý nie je zamestnancom poradenského zariadenia v rezorte školstva (2.5.2 Školská integrácia detí a žiakov so ŠVVP bod 13 POP 2009/2010).

Za tlačivom D4 nasleduje tlačivo E – Záznam o prerokovaní návrhu na prijatie..., ktorý má aktualizovanú štruktúru v porovnaní s predchádzajúcim tlačivom F, čo bola zápisnica o prerokovaní návrhu na prijatie. Pribudla informácia, kto návrh na prijatie podal, kedy bol prerokovaný v pedagogickej rade školy, odporúčaný obsah informovaného súhlasu zákonného zástupcu dieťaťa. Informácia o tom, či bol poučený o rozdieloch, výhodách a nevýhodách a ďalších osobitostiach (počty žiakov v triedach, získané vzdelanie, individuálne vzdelávacie programy, prijímanie žiakov s mentálnym postihnutím do odborných učilísk alebo praktických škôl a pod.) výchovy a vzdelávania detí alebo žiakov so zdravotným znevýhodnením. V závere vyjadrenie zákonného zástupcu, či súhlasí alebo nesúhlasí s návrhom na prijatie.

V návrhu na prijatie je ďalej časť **F Záznam o prehodnotení** návrhu na prijatie. Tlačivo F sa vyplňa pri zmene charakteru postihnutia žiaka, v súvislosti so zmenou formy jeho vzdelávania, pri jeho preradení, napr. zo školskej integrácie do špeciálnej triedy a naopak, alebo pri jeho vyradení z evidencie žiakov so ŠVVP, ak pominuli dôvody na jeho vzdelávanie formou uvedenou v návrhu. Prehodnotenie návrhu na prijatie sa týka žiakov so ŠVVP, u ktorých postihnutie alebo narušenie nemá trvalý charakter, t. j. ak žiak už nemá ŠVVP, môže byť integrácia ukončená. Napr. niektoré druhy narušenej komunikačnej schopnosti alebo vývinové poruchy učenia majú vývinový charakter. Ak sú poruchy včas diagnostikované a žiakovi je včas a systematicky poskytovaná odborná starostlivosť, môže sa stav upraviť. **(II., časť F Pokynov na vyplnenie formulára návrh na prijatie.)**

Pred zoznamom príloh je **časť I – výsledky vstupného pedagogického pozorovania**. Ak je v adaptačnom období po prijatí do školy potrebné doplniť výsledky vstupnej diagnostiky dieťaťa

alebo žiaka pedagogickým pozorovaním, triedny učiteľ vyplní v návrhu na prijatie časť I. Dôležité sú odporúčania pre ďalšie vzdelávanie žiaka.

Piatou súčasťou dokumentácie individuálne začleneného žiaka je individuálny výchovno-vzdelávací program individuálne začleneného žiaka (§ 11 ods. 10 školského zákona).

Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracuje škola podľa Pokynov na vyplnenie formulára návrh na prijatie. IVVP obsahuje základné informácie o žiakovi, o osobitostiach vplyvu jeho diagnózy a prognózy na výchovno-vzdelávací proces, o požiadavkách na úpravy prostredia triedy, učebných postupov, organizácie výchovno-vzdelávacieho procesu, učebných plánov a učebných osnov, zabezpečení kompenzačných pomôcok a špeciálnych učebných pomôcok a personálnej pomoci (§ 4 ods. 4 vyhlášky MŠ SR č. 307/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní žiakov s intelektovým nadaním; II., časť G bod 2 Pokynov na vyplnenie formulára návrh na prijatie).

Vypracúvať individuálny vzdelávací program (podľa vzoru schváleného MŠ SR) žiakom so všeobecným intelektovým nadaním začlenených v bežných triedach školy (2.5.2 Školská integrácia detí so ŠVVP a žiakov so ŠVVP bod 20 POP 2010/2011).

Poznámka: nakoľko vzorové individuálne vzdelávacie programy - IVP MŠ SR z roku 1997 pre žiakov s jednotlivými postihnutiami boli zrušené, v súčasnosti IVP žiakovi so ŠVVP možno vypracovať podľa štruktúry IVP pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním.

Pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním, ktorí sú začlenení v bežných triedach základnej školy alebo gymnázia postupujúcich podľa školského vzdelávacieho programu, treba **vypracovať individuálny vzdelávací program** vychádzajúci z programu, podľa ktorého postupuje trieda. Námety na úpravu individuálneho vzdelávacieho programu možno čerpať zo štátneho vzdelávacieho programu – časť Vzdelávací program pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním, ISCED 1, ISCED 2 a ISCED 3a (2.5.2 Školská integrácia detí so ŠVVP a žiakov so ŠVVP bod 21 POP 2010/2011).

Ak je žiakovi so ŠVVP potrebné prispôbiť obsah a formy vzdelávania v niektorých vyučovacích predmetoch, vypracuje vyučujúci v spolupráci so špeciálnym pedagógom ako súčasť individuálneho vzdelávacieho programu **Úpravu učebných osnov konkrétneho predmetu**. Jedná sa o úpravu obsahu vzdelávania žiaka so ŠVVP, t. j. vychádza sa z učebných osnov predmetu. Vyučujúci učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom vypracuje postupnosť krokov pri preberaní učiva príslušného predmetu. Úprava učebných osnov predmetu, ktorá je súčasťou individuálneho vzdelávacieho programu, sa vypracováva len pre tie vyučovacie predmety, v ktorých žiak nemôže postupovať podľa učebných osnov daného ročníka, prípadne potrebuje iné úpravy (II., časť G bod 2 Pokynov na vyplnenie formulára návrh na prijatie).

Spolupracovať pri tvorbe individuálnych výchovno-vzdelávacích programov, najmä so školami, kde nie je zriadené miesto školského špeciálneho pedagóga (3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie bod 10 POP 2012/2013).

Odporúčaná štruktúra individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu (IVVP) žiaka so ŠVVP:

1. Súčasný zdravotný stav, druh a stupeň postihnutia, výchovno-vzdelanostná úroveň žiaka a charakteristika osobnostných predpokladov učiť sa.
2. Učebný plán a učebné osnovy, resp. ich modifikácia, podľa ktorej sa bude postupovať pri výchove a vyučovaní žiaka. Odporúčaná zvýšená časová dotácia niektorých predmetov, zaradenie špeciálnych vyučovacích predmetov do vyučovania na kompenzáciu postihnutia, napr. predmet rozvoj komunikačných zručností. V prípade, že učebné plány alebo učebné

osnovy nie je potrebné žiakovi upraviť, je dôležité, aby v IVVP bolo písomne uvedené, že na základe odporúčania poradenského zariadenia úprava učebných plánov alebo učebných osnov nie je potrebná.

3. Špeciálne učebné a technické pomôcky, modifikácia učebných materiálov, ktoré treba zabezpečiť pre výchovu a vyučovanie žiaka.
4. Charakteristika a popis špeciálnopedagogického servisu.
5. Dlhodobé a krátkodobé ciele výchovno-vzdelávacieho procesu, spôsob hodnotenia a klasifikácie učebných výsledkov žiaka.
6. Priebežné hodnotenie úprav učebných osnov (predtým: individuálnych vzdelávacích plánov jednotlivých vyučovacích predmetov), ktoré boli doporučené na vypracovanie pre žiaka so ŠVVP v individuálnom výchovno-vzdelávacom programe (**Úloha školského špeciálneho pedagóga v základnej škole, Informatívno-metodický materiál schválený MŠ SR dňa 10. 09. 1999 č. 260/1999-44 s účinnosťou od 01. 09. 1999**).

Pri vypracovávaní IVVP sa odporúča využiť nasledovnú odbornú literatúru:

Mertin, V.: Individuální vzdělávací program. Portál, Praha 1995.

Zelinková, O.: Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program. Portál, Praha 2001

Kaprálek, K., Belecký, Z.: Jak napsat a používat individuální vzdělávací program. Portál, Praha 2004

Ako vzorová štruktúra IVVP pre nadaných žiakov sa odporúča Program pre intelektovo nadaného žiaka, schválený Ministerstvom školstva SR pod č. CD-2005-19373/26374:1-091 s platnosťou od 1. septembra 2005, aktualizovaný k 1. septembru 2008.

IVVP žiaka so ŠVVP sa na začiatku každého školského roku aktualizuje (v prípade zmien aj v priebehu školského roka), za jeho vedenie zodpovedá triedny učiteľ (**časť V, Informatívno-metodický materiál k integrácii žiakov so ŠVVP do základných škôl, schválený MŠ SR dňa 26. 08. 1999 pod číslom 1437/1999-4 s účinnosťou od 1. septembra 1999**). IVVP sa v priebehu školského roka môže upravovať a dopĺňovať. Zmeny je potrebné konzultovať so všetkými zainteresovanými osobami. Odporúča sa, aby IVVP bol podpísaný riaditeľom školy, triednym učiteľom, špeciálnym pedagógom, zákonným zástupcom žiaka, v prípade plnoletosti i samotným žiakom. (**II., časť G bod 3 Pokyny na vyplnenie formulára návrh na prijatie**).

Ďalšia dokumentácia podľa odseku 10 písmen a) až d) sa vedie na tlačivách, ktoré schvaľuje ministerstvo školstva (§ 11 ods. 11 školského zákona).

Pri vypracúvaní individuálneho vzdelávacieho programu (ďalej len „IVP“) pre deti a žiakov so ŠVVP sa školám odporúča spolupracovať s poradenským zariadením, ktoré žiaka diagnostikovalo; na uvedený účel je možné využívať tiež služby, ktoré poskytuje Detské centrum VÚDPaP (**2.4 Školská integrácia bod 3 POP 2012/2013**).

Pozor!

Pri vypracúvaní IVP pre žiakov s mentálnym postihnutím integrovaných v bežnej triede základnej školy je potrebné vychádzať zo vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím a rámcového obsahu vzdelávania špeciálnej základnej školy príslušného variantu. V predmetoch výchovno-estetického zamerania je vhodné vzdelávať týchto žiakov podľa obsahu vzdelávania žiakov bežnej triedy (2.4 Školská integrácia bod 4 POP 2012/2013).

Škola a školské zariadenie označujú pri správe registratúry uvedenú ďalšiu dokumentáciu týmito znakmi hodnoty a lehotami uloženia:

- a) návrh na prijatie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do špeciálnej školy, špeciálnej materskej školy, základnej školy a do strednej školy ako registratúrny záznam bez trvalej dokumentárnej hodnoty **5** rokov po ukončení štúdia.
- b) správa z psychologického alebo špeciálnopedagogického vyšetrenia ako registratúrny záznam bez trvalej dokumentárnej hodnoty s lehotou **20** rokov od posledného poskytnutia starostlivosti.
- c) písomné vyjadrenie k školskému začleneniu ako registratúrny záznam bez trvalej dokumentárnej hodnoty s lehotou **5** rokov po ukončení štúdia.
- d) individuálny výchovno-vzdelávací program individuálne začleneného žiaka ako registratúrny záznam bez trvalej dokumentárnej hodnoty s lehotou **5** rokov po ukončení štúdia (§ 5 ods. 3 písm. a) až d) vyhlášky č. 326/2008 Z. z. o druhoch a náležitostiach vysvedčení a ostatných školských tlačív vrátane spôsobov ich evidencie a uloženia).

Nakoľko formulár návrh na prijatie postupuje so žiakom, zakladajú sa do neho nové údaje a prílohy, je potrebné uvádzať v jednotlivých častiach a v zozname na konci meno osoby, ktorá údaje zapísala a dátum zápisu (**I. Základné pokyny bod 3 Pokynov na vyplnenie formulára návrh na prijatie**).

Pozor, zmena!

Dňom, kedy vstúpil do platnosti aktualizovaný formulár návrh na prijatie, teda 01. 01. 2009, sa rušia nasledovné formuláre a dokumenty:

- Návrh na prijatie žiaka so ŠVVP do špeciálnej školy, do špeciálnej materskej školy, do materskej školy, do základnej školy a do strednej školy (na individuálnu integráciu, do špeciálnej triedy) a Pokyny na vyplnenie formulára schváleného MŠ SR pod č. CD-2006-533/993-1:095 zo dňa 1. marca 2006, ŠEVT 492820,
- Výchovno-vzdelávací program žiaka so ŠVVP v základnej škole: Program pre žiaka s mentálnym postihnutím, Program pre žiaka so sluchovým postihnutím, Program pre žiaka s telesným postihnutím, Program pre žiaka so zrakovým postihnutím, Program pre žiaka s narušenou komunikačnou schopnosťou (schválené MŠ SR rozhodnutím č. 317/97-153 zo dňa 4. 9. 1997 s platnosťou od 1. 9. 1997).

Deťom a žiakom so ŠVVP, ktorí boli prijatí do špeciálnej školy, špeciálnej materskej školy alebo vzdelávaní v základnej škole a strednej škole, resp. v materskej škole v triedach určených pre deti alebo žiakov bez ŠVVP pred dátumom platnosti tohto návrhu na prijatie, sa pôvodne vyplnené tlačivá nenahrádzajú týmto aktualizovaným návrhom na prijatie (**I. Základné pokyny bod 13 Pokynov na vyplnenie formulára návrh na prijatie**).

Triedna kniha

Pri výchove a vzdelávaní žiakov s autizmom v triede s individuálnym vzdelávacím programom pre žiakov s autizmom (s intaktným intelektom a aj s mentálnym postihnutím) sa používa triedna kniha pre špeciálnu základnú školu pre žiakov s autizmom ŠEVT 57 019 4 a triedny výkaz pre žiakov s autizmom ŠEVT 57 020 4). V prípade, že jeden alebo viac žiakov s autizmom (s intaktným intelektom a aj s mentálnym postihnutím) sa vzdeláva v inom type triedy než pre žiakov s autizmom, triedny učiteľ pre neho (pre nich) vedie triednu knihu pre špeciálnu základnú školu pre žiakov s autizmom ŠEVT 57 019 4. **!Samostatný triedny výkaz v tomto prípade nevedie, vyplňa triedny výkaz kmeňovej triedy (2.5.2 Základné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením bod 3 POP 2008/2009).**

Vysvedčenie

Žiakovi, ktorý je v niektorom vyučovacom predmete neklasifikovaný (nehodnotený), sa na vysvedčení a v katalógovom liste uvádza namiesto klasifikačného stupňa alebo slovného hodnotenia slovo:

a) „absolvoval“

- ak sa žiak aktívne zúčastňoval na vyučovacom procese daného predmetu alebo ak bol žiak prítomný na vyučovacej hodine, aj keď zo závažných objektívnych dôvodov nepracoval;

b) „neabsolvoval“

- ak žiak zo závažných dôvodov nemohol vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti, a preto sa na vyučovacom predmete ospravedlnene nezúčastňoval;

- ak žiak na vyučovacej hodine nepracoval, nevie uplatniť svoje vedomosti a zručnosti ani na podnet učiteľa. Celkové hodnotenie takéhoto žiaka je „neprospel“ (**bod 13 Čl. 3 Hodnotenie prospechu a správania Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy**) účinný od 01. 05. 2011.

Doložka vysvedčenia

Žiakovi so zdravotným znevýhodnením, ktorý sa vzdelával podľa individuálneho vzdelávacieho programu, sa v doložke vysvedčenia uvedie: „**Bol(a) vzdelávaný (á) podľa individuálneho vzdelávacieho programu**“. Ak sa v individuálnom vzdelávacom programe úpravy vzdelávania žiaka vzťahujú len k niektorým vyučovacím predmetom, v doložke vysvedčenia sa uvedie: „**Bol(a) vzdelávaný(á) podľa individuálneho vzdelávacieho programu uplatňovaného v predmete (predmetoch)...**“. V doložke vysvedčenia žiaka so zdravotným znevýhodnením je možné uviesť aj ďalšie dôležité skutočnosti súvisiace s jeho vzdelávaním (**Čl. 4 Postup pri hodnotení žiaka bod 16 Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy**).

Začlenenému žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa v doložke na vysvedčení uvedie: „**Žiak sa vzdelával podľa individuálneho vzdelávacieho programu**“ (**bod 20 pokynu na hodnotenie žiakov základnej školy**) – začleneným žiakom so ŠVVP sa myslí žiak s nadaním.

b) Podmienky výchovy a vzdelávania

Odporúča sa riaditeľom škôl naďalej v spolupráci so zriaďovateľom zabezpečovať personálne, priestorové a materiálno-technické podmienky na vzdelávanie detí a žiakov v školskej integrácii (**2.4 Školská integrácia bod 8 POP 2012/2013**).

Zriaďovatelia a riaditelia škôl, v ktorých sa vzdelávajú žiaci so zdravotným znevýhodnením v školskej integrácii vytvárajú podmienky na vyučovanie špecifických predmetov napr. rozvíjanie špecifických funkcií, individuálna logopedická intervencia, priestorová orientácia a voliteľné predmety zamerané napr. na rozvíjanie manuálnych zručností a návykov aj v spolupráci s príslušným poradenským zariadením (**2.4 Školská integrácia bod 9 POP 2012/2013**).

Pri poskytovaní logopedickej starostlivosti sa odporúča poradenským zariadeniam postupovať v súlade s metodickým usmernením č. 2011-5566/23356:14-914, vydaným ministerstvom, ktoré upravuje podrobnosti k pôsobnosti, zameraniu a vykonávaniu odborných činností školského logopéda. Metodické usmernenie bolo zaslané KŠÚ v Slovenskej republike s požiadavkou o jeho distribúciu poradenským zariadeniam v príslušnej územnej pôsobnosti (**3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie bod 7 POP 2012/2013**).

Personálne podmienky:

Žiakom škôl podľa § 94 ods. 1 školského zákona bariéry vyplývajúce z ich zdravotného znevýhodnenia pomáhajú prekonať asistenti učiteľa (§ 95 ods. 9 školského zákona).

Pedagogický asistent sa podľa požiadaviek učiteľa, vychovávateľa alebo majstra odbornej výchovy podieľa na uskutočňovaní školského vzdelávacieho programu materskej školy, základnej školy, školy pre deti s nadaním alebo žiakov s nadaním, špeciálnej školy alebo výchovného programu pre deti a žiakov vo veku plnenia povinnej školskej dochádzky najmä utváraním rovnosti príležitostí vo výchove a vzdelávaní, na prekonávaní architektonických, informačných, jazykových, zdravotných, sociálnych alebo kultúrnych bariér. Pedagogický asistent môže pôsobiť aj v stredných školách, ak ide o zabezpečenie vzdelávania žiakov so zdravotným postihnutím (§ 16 ods. 1 zákona NR SR č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Ministerstvo môže prideliť v rámci rezervy kapitoly ministerstva na žiadosť zriaďovateľa štátnej školy finančné prostriedky na špecifiká. Žiadosť predkladá zriaďovateľ ministerstvu prostredníctvom príslušného krajského školského úradu najneskôr do 30. septembra príslušného kalendárneho roka. Prostredníctvom špecifik sa financujú náklady, ktoré sa opakujú a nie sú zohľadnené v normatíve školy podľa § 4 ods. 4 zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov. Špecifikom sú aj náklady na mzdy asistentov učiteľa pre žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo nadaním vrátane poisťného a príspevku zriaďovateľa do poisťovní (§ 4a ods. 1 písm. b) zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov – *dalej len „... o financovaní“*). Žiadosť zriaďovateľa podľa odseku 1 písm. b) obsahuje najmä: počet žiakov a stupeň a mieru ich postihnutia.

Ministerstvo pridelí zriaďovateľovi štátnej školy finančné prostriedky podľa ods. 1 písm. b) najmä podľa počtu žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo nadaním a podľa stupňa a miery postihnutia týchto žiakov (§ 4a ods. 4 zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní).

V základných a stredných školách, ktoré vzdelávajú žiakov so ŠVVP, vytvárať pracovné miesta školských špeciálnych pedagógov (**1.5 Informácie k výchovno-vzdelávacím aktivitám škôl a školských zariadení bod 39 POP 2006/2007**).

Pri zápise žiakov do prvého ročníka základnej školy je vhodné, aby v komisii boli podľa možnosti zastúpení aj školský psychológ, špeciálny pedagóg a pedagóg materskej školy (**2.3 Základné školy bod 4 POP 2008/2009**).

Zriaďovateľ oznámi príslušnému krajskému školskému úradu, ak nastane v priebehu kalendárneho roka zmena počtu žiakov v školách u niektorého zriaďovateľa presahujúca 5 % oproti stavu, z ktorého bol určený objem finančných prostriedkov pre zriaďovateľa na kalendárny rok. V ozname uvedie, k akému dátumu zmena nastala a o aký rozsah zmeny počtu žiakov ide. V prípade prírastku žiakov krajský školský úrad poskytne zriaďovateľovi potrebné finančné prostriedky na obdobie, v ktorom zriaďovateľ zvýšený počet žiakov vykazuje (§ 11 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 2/2004, ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre ZŠ, SŠ, strediská praktického vyučovania, ZUŠ a školské zariadenia v znení neskorších predpisov).

Pri zmene počtu žiakov v jednotlivých školách o viac ako 5%, ktorá nepredstavuje celkovú zmenu počtu žiakov v školách v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti nad 5%, zriaďovateľ vykoná úpravu rozpisu prostriedkov medzi školami podľa §4 ods. 9 a 10 školského zákona (§ 11 ods. 2 nariadenia vlády SR č. 2/2004, ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre ZŠ, SŠ, strediská praktického vyučovania, ZUŠ a školské zariadenia v znení neskorších predpisov).

V školách, ktoré integrovanou formou vzdelávajú žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vytvárať pracovné miesta školských špeciálnych pedagógov (**1.5 Informácie k výchovno-vzdelávacím aktivitám škôl a školských zariadení bod 39 POP 2006/2007**).

V záujme optimalizácie psychického vývinu žiakov špeciálnych škôl vytvoriť na všetkých špeciálnych školách miesto školského psychológa (**1.5 Informácie k výchovno-vzdelávacím aktivitám škôl a školských zariadení bod 34 POP 2006/2007**).

V ZŠ, ktoré majú vytvorené pracovné miesto školského špeciálneho pedagóga, je potrebné, aby hlavnú časť svojej priamej vyučovacej činnosti venoval žiakom prvých ročníkov a žiakom 1. stupňa s príznakmi špecifických vývinových porúch učenia alebo správania (**časť 2.2.2 Prvý stupeň ZŠ, bod 9 POP 2003/2004**).

V školách, ktoré vzdelávajú žiakov so zdravotným znevýhodnením, môže pôsobiť aj asistent učiteľa na základe žiadosti, ktorú zriaďovateľ školy predkladá prostredníctvom príslušného krajského školského úradu podľa smernice MŠ SR č. 16/2008 z 18. 12. 2008, ktorou sa určuje postup poskytovania finančných prostriedkov zriaďovateľom škôl na mzdy a odvody do poisťných fondov asistentov učiteľa pre žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo pre žiakov s nadaním (**2.5.1 Všeobecné pokyny bod 7 POP 2009/2010**).

Integrované vzdelávanie žiakov so stredným a ťažkým stupňom mentálneho postihnutia v štandardnej triede základnej školy neodporúčame, ak škola nemôže zabezpečiť odborný prístup špeciálneho pedagóga (**2.5.2 Školská integrácia detí a žiakov so ŠVVP bod 17 POP 2009/2010**).

Odporúča sa riaditeľom škôl na účel skvalitnenia podmienok výchovy a vzdelávania detí a žiakov so ŠVVP v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi zabezpečiť asistenta učiteľa a vytvárať pracovné miesta odborných zamestnancov na školách (**1.6.13 Deti a žiaci so ŠVVP bod 5 POP 2012/2013**).

Materiálno-technické podmienky:

Výchova a vzdelávanie v školách podľa § 94 odseku 1 školského zákona sa uskutočňuje s využitím špeciálnych učebných pomôcok a kompenzačných pomôcok, ktoré spolu s učebnicami a špeciálne upravenými učebnými textami podľa špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka poskytuje bezplatne škola, v ktorej sa vzdeláva (**§ 95 ods. 4 školského zákona**).

MŠ SR schválilo učebnú pomôcku Program DysCom SK pod č. CD-2007-23443/47459-1:914 s platnosťou od 1. februára 2008 a odporúča jej používanie pri výchovno-vzdelávacej a poradenskej činnosti so zameraním na žiakov so ŠVVP a žiakov s ťažkosťami s osvojovaním čítania a písania v školách a poradenských zariadeniach (**2.1 Všeobecné pokyny bod 21 POP 2008/2009**).

Priestorové podmienky:

Nadalej pokračovať v debarierizácii škôl, predovšetkým tých, ktoré navštevujú žiaci so zdravotným znevýhodnením, najmä s obmedzenou schopnosťou pohybu (**časť 1.4 Informácie k výchove a vzdelávaniu v školách a školských zariadení bod 15 POP 2008/2009**). Debarierizačné úpravy v školách realizujú ich zriaďovatelia.

Na všetkých úrovniach, ktoré sa dotýkajú výchovy a vzdelávania detí a žiakov so zdravotným znevýhodnením, plniť opatrenia Národného programu rozvoja životných podmienok občanov so zdravotným postihnutím vo všetkých oblastiach života (**časť 1.4 Informácie k výchove a vzdelávaniu v školách a školských zariadeniach bod 14 POP 2008/2009**).

Obec vytvára podmienky na zabezpečenie výchovy a vzdelávania detí a žiakov so ŠVVP v školách a v školských zariadeniach, ktorých je zriaďovateľom (**§ 6 ods. 3 písm. c) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov**).

Odporúča sa školám a školským zariadeniam, ktoré vzdelávajú deti so zrakovým postihnutím, využívať časopisy Naše ráno, Za slnkom a Kazeta, ktoré je možné objednať si bezplatne priamo na adrese: ZŠ pre nevidiacich, Nám. K. Kluberta, 054 01 Levoča, alebo na e-mail adrese schblind@spisnet.sk (2. Školy a školské zariadenia, 2.1 Všeobecné pokyny bod 20 POP 2006/2007).

V špeciálnych školách **zvyšovať kvalifikovanosť a odbornosť vyučovania**, vo výchovno-vzdelávacom procese využívať **didaktické a kompenzačné pomôcky a informačno-komunikačné technológie** (2.5.3 Špeciálne školy, špeciálne triedy bod 11 POP 2009/2010).

V školských internátoch, v ktorých sú ubytovaní žiaci so zdravotným znevýhodnením, odporúčame počas nočnej prevádzky internátu zabezpečiť službu aspoň dvomi zamestnancami (2.5.3 Špeciálne školy, špeciálne triedy bod 12 POP 2009/2010).

7. Špeciálne triedy v základnej škole

Pozor, zmena!

Nakoľko školská integrácia je výchova a vzdelávanie žiakov so ŠVVP v triedach škôl a školských zariadení určených pre žiakov bez špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb, vzdelávanie žiakov so ŠVVP v špeciálnych triedach základnej školy od 01. 09. 2008 (účinnosť nového školského zákona) **nie je formou integrácie žiakov so ŠVVP.**

V škole možno po súhlase zriaďovateľa zriadiť triedu pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (§ 29 ods. 9 školského zákona).

Ak sa v škole zriadi trieda pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, pri zaradení žiakov, počtu žiakov v triede a organizácii výchovno-vzdelávacej činnosti sa postupuje podľa osobitného predpisu, napr. podľa § 2, 5 a 9 vyhlášky MŠ SR č. 322/2008 Z. z. o špeciálnych školách (§13 ods. 1 vyhlášky o základnej škole).

Neodporúča sa!

Podľa POP 2010/2011 v časti 2.5.3 Špeciálne školy, špeciálne triedy bod 5 - špeciálne triedy pre žiakov s mentálnym postihnutím v základných školách sa **neodporúča zriaďovať v obciach, kde je zriadená špeciálna základná škola pre žiakov s mentálnym postihnutím.**

Návrh na zriadenie špeciálnych tried

Návrhy na zriadenie tried pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a deti a žiakov s mimoriadnym nadaním a talentom predkladá obec obecnej školskej rade na vyjadrenie (§ 6 ods. 8 písm. h) **bod 8 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).**

Podmienky zriadenia špeciálnych tried

- požiadavky pedagogickej a odbornej spôsobilosti v špeciálnych triedach materských škôl, základných škôl, stredných škôl a školských zariadení sú rovnaké ako u učiteľov špeciálnych škôl a školských zariadení (§ 4 ods. 5 vyhlášky MŠ SR č. 41/1996 Z. z. o odbornej a pedagogickej spôsobilosti pedagogických pracovníkov v znení neskorších predpisov).
- materiálno-technické a priestorové zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu žiakov so ŠVVP.

Zriadenie špeciálnych tried

Triedy podľa § 94 ods. 1 písm. a) a b) prvého bodu školského zákona, teda špeciálne školy a špeciálne triedy ZŠ, možno zriadiť pre najmenej štyroch žiakov a najviac desať žiakov. Riaditeľ školy môže povoliť prekročenie najvyššieho počtu žiakov v triede najviac o dvoch žiakov (§ 97 ods. 6 školského zákona).

Špeciálne triedy základných škôl možno zriaďovať aj v domovoch sociálnych služieb (§ 18 ods. 3 písm. a) zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov).

Zriaďovateľom a riaditeľom škôl pre deti a žiakov so zrakovým postihnutím sa odporúča vytvárať personálne a materiálno-technické podmienky na efektívne uplatňovanie IKT v edukácii detí a žiakov so zrakovým postihnutím a vytvárať optimálne pracovné podmienky autorom a upravovateľom učebníc, učebných textov v Braillovom písme, digitálnej alebo zvukovej úprave (2.5 Špeciálne školy, špeciálne triedy bod 13 POP 2012/2013).

V špeciálnych triedach pre žiakov s mentálnym postihnutím sa používa pedagogická dokumentácia špeciálnych škôl. V ostatných špeciálnych triedach ZŠ sa používa pedagogická dokumentácia bežných typov škôl (**časť V. Informatívno-metodický materiál k integrácii žiakov so špeciálnopedagogickými potrebami do základných škôl, schválený MŠ SR dňa 26. 08. 1999 pod číslom 1437/1999-4 s účinnosťou od 1. septembra 1999**).

Platí aj pre špeciálne triedy v ZŠ pre žiakov s mentálnym postihnutím (MP)!

Do špeciálnych základných škôl pre žiakov s MP prijímať len žiakov s MP a žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s MP po dôkladnom diagnostickom vyšetrení, s preukázateľným stupňom mentálneho postihnutia. Špeciálna základná škola nie je určená pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia s intelektom v norme, ani pre žiakov bez MP (**2.5.2 Základné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením bod 1 POP 2008/2009**).

Ak žiak so zdravotným znevýhodnením nemá diagnostikované mentálne postihnutie, nemôže byť vzdelávaný podľa vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím (**2.5.2 Školská integrácia detí a žiakov so ŠVVP bod 4 POP 2009/2010**).

Intelektovo nadaných žiakov možno integrovať v bežných triedach základných škôl, prípadne pre nich zriadiť špeciálne triedy. Postupovať treba podľa Informačno-metodického materiálu k organizácii výchovy a vzdelávania integrovaných intelektovo nadaných žiakov v 1. – 4. ročníku základnej školy* schváleného MŠ SR dňa 25. 08. 2005 pod č. CD-2005-19375/26373-1:091 s platnosťou od 01. 09. 2005. Informácie obsiahnuté v tomto materiáli možno primerane využiť aj pri integrácii intelektovo nadaných žiakov na 2. stupni základnej školy (**2.1.1 Školská integrácia žiakov so ŠVVP bod 8 POP 2008/2009**).

*Aktualizovaný k 1. septembru 2008.

Zriaďovať podľa možnosti triedy prípravného ročníka pre žiakov, ktorí k 1. 9. dosiahli fyzický vek 6 rokov, nedosiahli školskú spôsobilosť a nemajú predpoklad zvládnutia prvého ročníka základnej školy (**2.5.3 Špeciálne školy, špeciálne triedy bod 1 POP 2010/2011**).

Prijímanie žiakov do špeciálnych tried

Podmienky a postup na prijatie žiaka do špeciálnej triedy v základnej škole a špeciálnej triedy v strednej škole sú rovnaké ako pre prijatie žiaka do špeciálnej školy (**2.5 Špeciálne školy, špeciálne triedy bod 2 POP 2012/2013**).

Do špeciálnych škôl a špeciálnych tried sa neprijímajú intaktní žiaci formou tzv. obrátenej integrácie, ak to nie je predmetom schváleného experimentálneho overovania podľa § 14 zákona č. 245/2008 Z. z. (**2.5 Špeciálne školy, špeciálne triedy bod 3 POP 2012/2013**).

Zákonný zástupca žiaka so zdravotným znevýhodnením má právo nesúhlasiť so vzdelávaním svojho dieťaťa v triede pre žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo v škole pre žiakov so zdravotným znevýhodnením (**2.5 Špeciálne školy, špeciálne triedy bod 4 POP 2012/2013**).

Prijímanie žiakov, podrobnosti o organizácii výchovy a vzdelávania, podrobnosti o počte žiakov v špeciálnych triedach upravuje od 01. 09. 2008:

- § 5 ods. 3 písm. a) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov,
- vyhláška MŠ SR č. 322/2008 Z. z. o špeciálnych školách.

Deti/žiacov do špeciálnych škôl (aj špeciálnych tried) prijíma riaditeľ školy rozhodnutím. Riaditeľ špeciálnej základnej školy ako vecne príslušný správny orgán rozhoduje podľa § 5 ods. 3 písm. a) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Na rozhodovanie sa vzťahuje zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov. Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia v škole, ktorá rozhodnutie vydala.

Rozhodnutie o prijatí žiaka do školy a školského zariadenia podľa zákona č. 596/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov vydáva každý riaditeľ, ktorý žiaka prijíma do školy alebo školského zariadenia, teda aj riaditeľ špeciálnej školy, do ktorej žiak prichádza z inej špeciálnej školy (**2.5.3 Špeciálne školy, špeciálne triedy bod 5 POP 2009/2010**).

Kedy riaditeľ školy rozhodnutie nevydáva!

Pri zmene vzdelávacieho variantu žiaka špeciálnej základnej školy sa rozhodnutie o preradení do iného variantu nevydáva. Zmenu variantu uskutočniť k začiatku školského roka, prípadne polroka, po kompletnom diagnostickom vyšetrení CŠPP a návrhu školy, po prerokovaní s rodičom resp. zákonným zástupcom (**2.5 Špeciálne školy, špeciálne triedy bod 10 POP 2012/2013**).

Pred vydaním rozhodnutia riaditeľa školy o prijatí žiaka do špeciálnej triedy je zákonný zástupca žiaka povinný preukázateľne písomne požiadať o prijatie žiaka do špeciálnej triedy (požiadať môže iba v prípade, ak žiakovi odporučilo príslušné zariadenie výchovného poradenstva a prevencie vzdelávanie v špeciálnej triede) a ešte pred vydaním rozhodnutia riaditeľ školy poučí zákonného zástupcu **informovaným súhlasom** o dôsledkoch jeho rozhodnutia, teda napr. o výhodách i nevýhodách vzdelávania v špeciálnej triede a iných osobitostiach výchovy a vzdelávania v špeciálnej triede, o všetkých možnostiach vzdelávania jeho dieťaťa podľa § 61 ods. 1 školského zákona. Ak to rodič akceptuje, až potom vydá riaditeľ školy rozhodnutie o prijatí žiaka do špeciálnej triedy.

Stáva sa, že žiakovi príslušné zariadenie výchovného poradenstva a prevencie vydalo odporúčanie k výchove a vzdelávaniu v špeciálnej triede, no zákonný zástupca s tým nesúhlasí. Podľa POP 2011/2012 v časti 2.5 Špeciálne školy, špeciálne triedy v bode 3 je uvedené, že **zákonný zástupca žiaka so ŠVVP má právo nesúhlasiť** so vzdelávaním svojho dieťaťa v triede pre žiakov so ŠVVP alebo v škole pre žiakov so ŠVVP.

POP 2010/2011 v časti 2.5.3 Špeciálne školy, špeciálne triedy bod 18 uvádza, že ak sa počas školskej dochádzky zistí zmena charakteru zdravotného znevýhodnenia žiaka alebo jeho zaradenie nezodpovedá charakteru jeho vzdelávacích potrieb, riaditeľ špeciálnej školy, teda i základnej školy so špeciálnou triedou je povinný navrhnuť vzdelávanie žiaka v takej škole, ktorej zameranie zodpovedá výchovno-vzdelávacím potrebám žiaka. **Preradenie do bežnej školy sa nevyučuje**.

Pri zmene vzdelávacieho variantu žiaka špeciálnej základnej školy pre žiaka s mentálnym postihnutím sa rozhodnutie o preradení nevydáva. Zmenu variantu uskutočniť k začiatku školského roka po kompletnom diagnostickom vyšetrení CŠPP a odporúčaní ŠZŠ (**2.5.3 Špeciálne školy, špeciálne triedy bod 10 POP 2010/2011**).

Pozor, platí aj pre špeciálne triedy v ZŠ!

Ak sa počas dochádzky žiaka do základnej školy so vzdelávacím programom pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami zmení charakter potrieb žiaka alebo jeho zaradenie nezodpovedá charakteru jeho potrieb, riaditeľ základnej školy po vyjadrení príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie odporučí zákonnému zástupcovi žiaka podať návrh na prijatie žiaka do inej školy, prípadne na základe žiadosti zákonného zástupcu rozhodne

o oslobodení žiaka od povinnosti dochádzať do školy. Ak zákonný zástupca nekoná v záujme dieťaťa, riaditeľ školy postupuje podľa § 29 ods. 10 (§ 61 ods. 3 školského zákona).

Žiaci s mentálnym postihnutím vzdelávaní v špeciálnych triedach základných škôl dostávajú vysvedčenia na rovnakých tlačivách ako žiaci špeciálnej základnej školy, žiaci s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi poruchami a mentálnym postihnutím ako žiaci základnej školy pre žiakov s autizmom, žiaci s iným druhom zdravotného znevýhodnenia v špeciálnych triedach základných škôl na tlačive určenom pre bežné triedy príslušnej školy (**2.5.2 Školská integrácia detí a žiakov so ŠVVP bod 12 POP 2009/2010**).

Žiaci v hraničnom pásme mentálnej retardácie nie sú žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v zmysle § 3 ods. 2 školského zákona. Nemôžu byť zaraďovaní do špeciálnych škôl alebo tried pre mentálne postihnutých žiakov ani byť v tomto zmysle individuálne integrovaní.... je možné týchto žiakov vzdelávať v špecializovaných triedach základných škôl (**2.1.1 Školská integrácia žiakov so ŠVVP bod 10 POP 2007/2008**).

Žiaci v tzv. hraničnom pásme mentálnej retardácie nie sú žiakmi so zdravotným postihnutím. Nemôžu byť zaraďovaní do špeciálnych škôl alebo tried pre žiakov s mentálnym postihnutím; ich vzdelávanie vo forme školskej integrácie je možné iba v prípade diagnostikovania porúch psychického a sociálneho vývinu či vývinových porúch učenia alebo porúch aktivity a pozornosti (**2.5.2 Školská integrácia detí a žiakov so ŠVVP bod 8 bod POP 2009/2010**).

Žiak, ktorý sa na základe výsledkov zo psychologického vyšetrenia nachádza v **pásme podpriemeru (vrátane tzv. hraničného pásma)**, nie je žiakom so zdravotným znevýhodnením. Nemôže byť prijatý do špeciálnej základnej školy ani zaradený do špeciálnej triedy pre niektorú z kategórií žiakov so zdravotným znevýhodnením ani do školskej integrácie legislatívne určenej pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, ak nespĺňa niektorú z podmienok pre vzdelávanie podľa vzdelávacieho programu určeného v ustanovení § 94 ods. 2 písm. a) až l) školského zákona (**2.5.2 Školská integrácia detí a žiakov so ŠVVP bod 1 POP 2010/2011**).

Do špeciálnej školy **možno prijať len žiaka s príslušným zdravotným znevýhodnením**, po jeho dôkladnom diagnostickom vyšetrení. Do špeciálnej základnej školy pre žiakov s mentálnym postihnutím možno prijať len žiaka s mentálnym postihnutím a žiaka s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím s preukázateľným stupňom mentálneho postihnutia. Špeciálna základná škola nie je určená pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia s intelektom v norme, t. j. ani pre žiakov v tzv. hraničnom pásme, ani pre iných žiakov bez mentálneho postihnutia (**2.5.3 Špeciálne školy, špeciálne triedy bod 7 POP 2009/2010**).

Pozor! Porucha správania, ani v prípade jej zdravotnej indikácie (poruchy aktivity a hyperaktivity, t. j. ADD a ADHD syndrómu) nie je dôvod na prijatie žiaka do špeciálnej triedy pre žiakov s vývinovými poruchami učenia alebo s chybami reči (narušenou komunikačnou schopnosťou) v základnej škole (**2.2 ZŠ, 2.2.1 Všeobecné pokyny bod 17 POP 2006/2007**).

Deti so ŠVVP, ktorým bol navrhnutý odklad začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky, sa odporúča ponechať v starostlivosti špeciálnopedagogických zariadení, resp. využívať možnosť ich prijímania do nultých ročníkov ZŠ, ktoré zabezpečujú ich vzdelávanie v špeciálnych triedach s určitým druhom postihnutia, alebo do prípravných ročníkov špeciálnych škôl (**2.2 ZŠ, 2.2.1 Všeobecné pokyny bod 15 POP 2006/2007**).

Pozor! Dieťa s odloženým začiatkom plnenia povinnej školskej dochádzky, ktorému bolo o tom vydané rozhodnutie riaditeľom základnej školy, nemôže byť prijaté do nultého, resp. prípravného ročníka. Bremeno nesie zákonný zástupca, ktorý ešte pred vydaním rozhodnutia riaditeľom školy o príslušnom odklade rozhodne, či bude dieťa navštevovať materskú školu, alebo bude prijaté do nultého ročníka ZŠ.

Ak dieťa ani po odložení začiatku povinnej školskej dochádzky alebo po dodatočnom odložení plnenia povinnej školskej dochádzky nedosiahlo školskú spôsobilosť, najneskôr však 1. septembra, ktorý nasleduje po dni, v ktorom dovŕšilo ôsmy rok veku, bude zaradené do prvého ročníka alebo so súhlasom zákonného zástupcu do nultého ročníka základnej školy (§ 19 ods. 7 školského zákona). Z uvedeného vyplýva, že plnenie povinnej školskej dochádzky možno odložiť dieťaťu maximálne dvakrát (odklad začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky, dodatočné odloženie povinnej školskej dochádzky).

! Do samostatných tried pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami nie je možné zaradiť deti výlučne z dôvodu, že pochádzajú zo sociálne znevýhodneného prostredia (§ 28 ods. 9 školského zákona).

Počet žiakov v špeciálnej triede ZŠ

Špeciálna trieda pre žiakov s mentálnym postihnutím:

1. variant A
prípravný ročník a prvý ročník   6 žiakov
2. variant A
druhý ročník až piaty ročník   8 žiakov
3. variant A
šiesty ročník až deviaty ročník   10 žiakov
4. variant B
prípravný ročník až piaty ročník   6 žiakov
5. variant B
šiesty ročník až desiaty ročník   8 žiakov
6. variant C
prípravný ročník až piaty ročník   5 žiakov
7. variant C
šiesty ročník až desiaty ročník   6 žiakov

Počty žiakov v triedach pre žiakov so zrakovým postihnutím sú ustanovené v § 5 ods. 2 písm. b) vyhlášky o špeciálnych školách nasledovne:

1. prípravný až piaty ročník   8 žiakov
2. šiesty až deviaty ročník   10 žiakov
3. prípravný až piaty ročník – nevidiaci   6 žiakov
4. šiesty až deviaty ročník – nevidiaci   8 žiakov

Počty žiakov v triedach pre žiakov so sluchovým postihnutím sú ustanovené v § 5 ods. 2 písm. c) vyhlášky o špeciálnych školách nasledovne:

1. prípravný až piaty ročník   8 žiakov
2. šiesty až deviaty ročník   10 žiakov
3. prípravný až piaty ročník – nepočujúci   6 žiakov
4. šiesty až deviaty ročník – nepočujúci   8 žiakov

Počty žiakov v triedach pre žiakov s telesným postihnutím sú ustanovené v § 5 ods. 2 písm. d) vyhlášky o špeciálnych školách nasledovne:

1. prípravný až piaty ročník   8 žiakov

2. piaty až deviaty ročník	10 žiakov
3. prípravný až piaty ročník – nechodiaci	6 žiakov
4. piaty až deviaty ročník – nechodiaci	8 žiakov

Počty žiakov v triedach pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou sú ustanovené v § 5 ods. 2 písm. e) vyhlášky o špeciálnych školách nasledovne:

1. prípravný až piaty ročník	8 žiakov
2. šiesty až deviaty ročník	10 žiakov

Počty žiakov v triedach pre žiakov s vývinovými poruchami učenia a pre žiakov s poruchou aktivity a pozornosti sú ustanovené v § 5 ods. 2 písm. f) vyhlášky o špeciálnych školách nasledovne:

1. prvý až piaty ročník	8 žiakov
2. šiesty až deviaty ročník	10 žiakov

Počty žiakov v triedach pre žiakov s poruchami správania sú ustanovené v § 5 ods. 2 písm. g) vyhlášky o špeciálnych školách nasledovne:

1. prvý až deviaty ročník	8 žiakov

Počty žiakov v triedach pre žiakov s autizmom alebo inou pervazívnou vývinovou poruchou sú ustanovené v § 5 ods. 2 písm. h) nasledovne.

1. prípravný až deviaty ročník	4 žiaci

Počty žiakov v triedach pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním sú ustanovené v § 104 ods. 9 školského zákona nasledovne:

1. prvý až štvrtý ročník ZŠ	12 žiakov
2. piaty až deviaty ročník ZŠ	16 žiakov
v triede <u>strednej školy</u> najviac	22 žiakov

Ďalšie podrobnosti o počte žiakov v triedach pre žiakov so zrakovým, sluchovým, telesným postihnutím, narušenou komunikačnou schopnosťou, s poruchami správania, autizmom alebo inou pervazívnou vývinovou poruchou, žiakov hluhoslepých ustanovuje (§ 5 ods. 2 písm. b), c), d), e), f), g), h), j) vyhlášky MŠ SR č. 322/2008 Z. z. o špeciálnych školách).

Najvyšší počet žiakov v triede pre žiakov s mentálnym postihnutím ľahkého stupňa v kombinácii s iným postihnutím je rovnaký ako vo variante B (§ 5 ods. 3 vyhlášky MŠ SR č. 322/2008 Z. z. o špeciálnych školách).

Triedy s rôznymi ročníkmi majú najvyšší počet žiakov ustanovený podľa najnižšieho ročníka, ktorý sa v triede vyučuje; v triede s tromi ročníkmi a viacerými ročníkmi sa najvyšší počet žiakov znižuje o dvoch tak, aby počet žiakov v triede nebol menej ako štyria žiaci (§ 5 ods. 6 vyhlášky MŠ SR č. 322/2008 Z. z. o špeciálnych školách).

Pozor!

Riaditeľ špeciálnej školy môže sám povoliť prekročenie najvyššieho počtu žiakov v triede najviac o dvoch žiakov (§ 97 ods. 6 školského zákona).

Učebné plány, učebné osnovy

Deti v materských školách pre deti so zdravotným znevýhodnením, žiaci **prípravných, prvých, druhých, tretích, štvrtých a piatych, šiestych, siedmich a ôsmich ročníkov** základných škôl pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, žiaci prvých ročníkov stredných škôl pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, žiaci prvých ročníkov odborných učilíšť a praktických škôl, sa od školského roka 2009/2010 vzdelávajú podľa vzdelávacích programov pre:

- a. deti a žiakov s mentálnym postihnutím,
- b. deti a žiakov so sluchovým postihnutím,
- c. deti a žiakov so zrakovým postihnutím,
- d. deti a žiakov s telesným postihnutím,
- e. deti a žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou,
- f. deti a žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami,
- g. deti a žiakov chorých a zdravotne oslabených,
- h. deti a žiakov hluchoslepých,
- i. žiakov s vývinovými poruchami učenia,
- j. žiakov s poruchami aktivity a pozornosti,
- k. deti a žiakov s viacnásobným postihnutím,
- l. deti a žiakov s poruchami správania, ktoré sú súčasťou štátnych vzdelávacích programov.

Príslušné špeciálne školy v intenciách štátnych vzdelávacích programov vypracujú školský vzdelávací program **(2.5.3 Špeciálne školy, špeciálne triedy bod 1 POP 2009/2010)**.

- **Napr.** v súčasnosti súčasťou vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím je aj obsah vzdelávania pre prípravný, 1., 2., 3., 4. a 5., 6., 7., 8. ročník pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia (MP), Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom MP a vzdelávacie oblasti – obsah primárneho vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom MP je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií (**Vzdelávací program ISCED 1 pre žiakov s MP**).

Pri výchove a vzdelávaní detí, pre ktoré z rôznych príčin nie je postup podľa vzdelávacieho programu možný, je potrebné postupovať podľa individuálnych vzdelávacích programov. Pre týchto žiakov sa v špeciálnych školách zriaďujú triedy s individuálnym vzdelávacím programom **(2.5.1 Všeobecné pokyny bod 4 POP 2009/2010)**;

V špeciálnych triedach základných a stredných škôl sa vyučuje podľa vzdelávacieho programu pre žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo žiakov s intelektovým nadaním a využíva sa pedagogická dokumentácia a pokyny pre školy pre týchto žiakov. Vhodné je prispôbiť rozvrh hodín špeciálnej triedy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a bežnej triedy v príslušnom ročníku tak, aby žiaci týchto tried boli vzdelávaní spoločne na vyučovacích predmetoch výchovno-estetického zamerania **(2.5.3 Špeciálne školy, špeciálne triedy bod 9 POP 2009/2010)**.

Ak zdravotné znevýhodnenie žiakovi špeciálnej triedy znemožňuje, aby sa vzdelával podľa vzdelávacieho programu podľa § 94 ods. 2 písmen a) až l) školského zákona, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý rešpektuje jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby;

Pri výchove a vzdelávaní žiaka, pre ktorého z rôznych príčin (napr. výrazne nerovnomerná štruktúra schopností, viacnásobné postihnutie, zdravotné postihnutie v kombinácii s vývinovými poruchami učenia, kombinácia zdravotného alebo sociálneho znevýhodnenia s nadaním a pod.) nie je postup podľa osnov danej školy optimálny, treba postupovať podľa individuálneho vzdelávacieho programu **(2.5.3 Špeciálne školy, špeciálne triedy bod 2 POP 2009/2010)**.

Pre zabezpečenie integrovaného vzdelávania žiakov s vývinovými poruchami reči v ZŠ zriaďovať špeciálne triedy tak, aby bola zachovaná postupnosť ročníkov (**časť 1. Všeobecné informácie a pokyny, 2.2 Základné školy ods. 2 POP 2000/2001; časť 1. Všeobecné pokyny a informácie, 2.2 Základné školy, 2.2.1 Všeobecné pokyny ods. 11 POP 2001/2002**).

V špeciálnych triedach s vývinovými chybami učenia v ZŠ sa na I. stupni vyučuje podľa učebného plánu pre deti s poruchami učenia, schváleného MŠ SR č. 320/1993 z 02. 03. 1993 s platnosťou od 01. 09. 1993 a na II. stupni ZŠ podľa učebného plánu pre 5. – 9. ročník ZŠ – špeciálne triedy, pre žiakov s vývinovými chybami učenia, schváleného MŠ SR č. 2780/98-4 z 21. 07. 1998 platné od 01. 09. 1998 (**časť 1. Všeobecné informácie a pokyny, 2.2 Základné školy ods. 5 POP 1999/2000**).

MŠ SR schválilo dňa 22. 08. 2007 pod č. CD-2007-15605/32498-1:096 s platnosťou od 01. 09. 2007 učebný plán a učebné osnovy pre prípravný až 9. ročník špeciálnej základnej školy pre žiakov s autizmom s mentálnym postihnutím (**2.5.2 Základné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením bod 2 POP 2008/2009**).

Pri výchove a vzdelávaní žiaka, pre ktorého z rôznych príčin (napr. výrazne nerovnomerná štruktúra schopností, viacnásobné postihnutie, zdravotné postihnutie v kombinácii s vývinovými poruchami učenia, kombinácia zdravotného alebo sociálneho znevýhodnenia s nadaním a pod.) nie je postup podľa učebných osnov pre príslušnú školu alebo príslušného ŠkVP optimálny, je vhodné postupovať podľa IVP. Takéto vzdelávanie je potrebné zaznamenať do doložky vysvedčenia, napr. žiak bol vzdelávaný podľa IVP (**2.5 Špeciálne školy, špeciálne triedy bod 6 POP 2012/2013**).

Pri vzdelávaní intelektovo nadaného žiaka okrem stimulácie poznávacích procesov sústrediť pozornosť aj na rozvoj celej jeho osobnosti, najmä emocionality a sociálnych vzťahov (**2.1.1 Školská integrácia žiakov so ŠVVP bod 20 POP 2007/2008**).

MŠ SR schválilo **Učebný plán a doplnkové učebné osnovy pre 1. – 4. ročník** základnej školy pre žiakov s **intelektovým nadaním** pod č. CD-2007-16094/22586-1:095 s platnosťou od 01. 09. 2007 (**2.1 Všeobecné pokyny bod 16 POP 2008/2009**).

Integrovaných intelektovo nadaných žiakov 1. stupňa základnej školy možno vzdelávať podľa Učebného plánu pre 1. – 4. ročník základnej školy s integrovanými intelektovo nadanými žiakmi alebo Učebného plánu pre 1. – 4. ročník základnej školy (variant s rozšíreným vyučovaním cudzieho jazyka od 1. ročníka) s integrovanými intelektovo nadanými žiakmi, ktoré boli schválené MŠ SR dňa 25. 08. 2005 pod č. CD-2005-19371/26372-1:091 s platnosťou od 01. 09. 2005. K nim sú k dispozícii Doplnky k učebným osnovám pre 1. – 4. ročník základnej školy pre integrovaných intelektovo nadaných žiakov schválené MŠ SR dňa 25. 08. 2005 pod č. CD-2005-19372/26372-1:091 s platnosťou od 01. 09. 2005. Použiť možno aj Učebný plán a doplnky k učebným osnovám pre 1. – 4. ročník základnej školy pre žiakov s intelektovým nadaním schválené MŠ SR dňa 30. 09. 007 pod č. CD-2007-16094/33586-1:095. Ak sa podľa týchto materiálov postupuje pri integrácii v bežnej triede, vyznačí sa to do individuálneho vzdelávacieho programu žiaka (**2.1.1 Školská integrácia žiakov so ŠVVP bod 10 POP 2008/2009**).

MŠ SR schválilo **Učebný plán pre 5. – 9. ročník** základnej školy pre žiakov s intelektovým nadaním pod č. CD-2007-16821/35023-1:914 s platnosťou od 15. septembra 2007 (**2.1 Všeobecné pokyny bod 17 POP 2008/2009**).

Integrovaných intelektovo nadaných žiakov 2. stupňa základnej školy možno vzdelávať podľa Učebného plánu pre 5. – 9. ročník základnej školy s intelektovým nadaním schváleného MŠ SR dňa 11. 09. 2007 pod č. CD-2007-16821/35023-1:914 s platnosťou od 15. 09. 2007. Ak sa podľa týchto

materiálov postupuje pri integrácii v bežnej triede, vyznačí sa to do individuálneho vzdelávacieho programu žiaka (2.1.1 Školská integrácia žiakov so ŠVVP bod 10 POP 2008/2009).

Pri integrovanom vzdelávaní intelektovo nadaných žiakov sa odporúča využiť metodickú pomoc Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie (2.1.1 Školská integrácia žiakov so ŠVVP bod 19 POP 2007/2008).

Doplňky k učebným osnovám pre 1. – 4. ročník základnej školy pre integrovaných intelektovo nadaných žiakov schválené MŠ SR dňa 25. 08. 2005 pod č. CD-2005-19372/26372-1:091 s platnosťou od 01. 09. 2005 (2.2 Prvý stupeň ZŠ bod 16 POP 2006/2007).

Doložka vysvedčenia žiakov špeciálnych tried pre žiakov s mentálnym postihnutím – podľa POP 2011/2012 v časti 2.5 bod 9:

- vnútorná diferenciacia špeciálnej základnej školy na vzdelávacie varianty A, B a C pre žiakov s mentálnym postihnutím sa uvádza na doložke vysvedčenia. Uvedené platí aj pre špeciálne triedy pre žiakov s mentálnym postihnutím.

Tlačivá vysvedčení

Žiaci s mentálnym postihnutím vzdelávaní v špeciálnych triedach základných škôl dostávajú vysvedčenia na rovnakých tlačivách ako žiaci špeciálnej základnej školy, **žiaci s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi poruchami a mentálnym postihnutím** ako žiaci základnej školy pre žiakov s autizmom, **žiaci s iným druhom zdravotného znevýhodnenia** v špeciálnych triedach základných škôl na tlačive určenom pre bežné triedy príslušnej školy (2.5 Špeciálne školy, špeciálne triedy bod 8 POP 2012/2013).

Pozor!

V doložke vysvedčenia žiaka, vzdelávaného podľa vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, sa uvedie príslušný variant (variant A,B,C), v ktorom sa žiak vzdeláva (2.5 Špeciálne školy, špeciálne triedy bod 9 POP 2012/2013).

Zmena metodických pokynov na hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím!

V súlade s § 9 ods. 2 vyhlášky MŠ SR č. 322/2008 Z. z. o špeciálnych školách sa prospech a správanie žiakov s mentálnym postihnutím hodnotí a klasifikuje podľa pravidiel hodnotenia a klasifikácie prospechu a správania v špeciálnych základných školách a praktických školách primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z postihnutia týchto žiakov.

Východiská hodnotenia prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím podľa stupňa mentálneho postihnutia – platné od 01. 06. 2011

- Metodický pokyn č. 31/2011 na hodnotenie žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím ISCED – 1 primárne vzdelávanie
- Metodický pokyn č. 32/2011 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED – 1
- Metodický pokyn č. 35/2011 na hodnotenie žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia ISCED – 1
- Metodický pokyn č. 36/2011 na hodnotenie žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia ISCED – 1

8. Hodnotenie a klasifikácia žiakov

Hodnotenie žiaka sa v rámci vzdelávania podľa školského zákona vykonáva podľa úrovne dosiahnutých výsledkov

- a) slovným hodnotením,
- b) klasifikáciou,
- c) kombináciou klasifikácie a slovného hodnotenia.

Pri hodnotení a klasifikácii žiaka s vývinovými poruchami alebo žiaka so zdravotným postihnutím sa zohľadňuje jeho porucha alebo postihnutie. (§ 55 ods. 1, 4 školského zákona).

Ďalšie informácie o hodnotení a klasifikácii uvádza § 55 – 58 školského zákona.

V procese hodnotenia učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje práva dieťaťa a humánne sa správa voči žiakovi. Predmetom hodnotenia vo výchovno-vzdelávacom procese sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacích predmetoch v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka (**čl. 1 ods. 8 Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy – ďalej len „pokyn na hodnotenie“**).

Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získava učiteľ... konzultáciami s ostatnými pedagogickými zamestnancami a podľa potreby s odbornými zamestnancami zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, všeobecného lekára pre deti a dorast, najmä u žiaka s trvalejšími psychickými a zdravotnými ťažkosťami a poruchami (**čl. 2 ods. 1 písm. e) pokynu na hodnotenie**).

Ak sa v priebehu školského roka prejaví, že výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka so zdravotným znevýhodnením, ktorého individuálny vzdelávací program zahŕňa aj úpravu učebných osnov niektorého vyučovacieho predmetu, nie sú uspokojivé a žiak nespĺňa potrebné kritériá na jeho súhrnné hodnotenie lepším klasifikačným stupňom ako nedostatočný, je potrebné neodkladne prehodnotiť a upraviť obsah, resp. formu jeho vzdelávania v súčinnosti so špeciálnym pedagógom a psychológom. Takýto žiak **nemá opakovať ročník z tých vyučovacích predmetov**, v ktorých majú na jeho neúspešnosť vplyv dôsledky jeho diagnózy. Ak sa na prospechu žiaka okrem jeho zdravotného znevýhodnenia podieľa významnou mierou viac faktorov, k hodnoteniu a klasifikácii stupňom nedostatočný je možné pristúpiť, avšak len po odbornom posúdení a odporúčení tohto postupu príslušným poradenským zariadením (**2.4 Školská integrácia bod 5 POP 2011/2012**).

Pri výchove a vzdelávaní žiakov so zdravotným znevýhodnením je nevyhnutné rešpektovať obmedzenia, ktoré sú podmienené zdravotným znevýhodnením žiaka a uplatňovať požiadavky, ktoré má predpoklad splniť. Pri hodnotení a klasifikácii prospechu a správania nehodnotiť negatívne tie výkony žiaka, ktoré sú ovplyvnené jeho zdravotným stavom, ak z tejto príčiny dieťa nemá možnosť splniť alebo vykonať ich lepšie. Pri hodnotení a klasifikácii prospechu a správania využívať aj slovné hodnotenie (**2.5.2 Školská integrácia detí a žiakov so ŠVVP bod 4 POP 2010/2011**).

Pri hodnotení a klasifikácii žiaka so zdravotným znevýhodnením dodržiavať ustanovenie § 55 ods. 4 zákona č. 245/2008 Z. z., zásady podľa prílohy č. 2 metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy a vychádzať z odporúčaní príslušného poradenského zariadenia pre konkrétneho žiaka a príslušného štátneho vzdelávacieho programu – časť vzdelávací program pre žiaka a príslušného vzdelávacieho programu pre žiaka so zdravotným znevýhodnením (**1.6.13 Deti a žiaci so ŠVVP bod 4 POP 2012/2013**).

Poznámka 1: a) Napr. Vzdelávací program pre žiakov s VPU ISCED 1, ISCED 2 – str. 9
Všeobecné zásady hodnotenia žiaka s VPU:

1. Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka s VPU učiteľ rešpektuje jeho psychický a fyzický zdravotný stav, druh a závažnosť poruchy, ktorá má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete.
2. Učiteľ posudzuje učebné výsledky žiaka objektívne a primerane náročne, pričom prihliada aj na jeho vynaložené úsilie, svedomitosť, individuálne schopnosti, záujmy a na predpoklady jeho ďalšieho vzdelávania po ukončení povinnej školskej dochádzky. Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka kladie dôraz na jeho individuálne schopnosti, ktoré sú základom jeho pracovnej a sociálnej integrácie.
3. Pri hodnotení a klasifikácii žiaka je nevyhnutné postupovať podľa odporúčaní špeciálneho pedagóga a školského logopéda.
4. O spôsobe a možnostiach hodnotenia a klasifikácie triedny alebo vyučujúci učiteľ informuje zákonného zástupcu žiaka s VPU po konzultácii so špeciálnym pedagógom a školským logopédom.
5. Pri hodnotení žiaka s VPU učiteľ taktne posudzuje úroveň jeho vedomostí nielen v porovnaní s rovesníkmi, ale najmä v porovnaní s uplynulým obdobím vzhľadom na predchádzajúce výkony samotného žiaka.

b) Napr. Vzdelávací program pre deti a žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou (NKS) ISCED 0, ISCED 1, ISCED 2 – str. 12 Všeobecné zásady hodnotenia:

1. Pri hodnotení učebných výsledkov učiteľ rešpektuje psychický a fyzický stav žiaka, druh a závažnosť narušenia komunikačnej schopnosti, ak má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete.
2. Učiteľ posudzuje učebné výsledky žiaka objektívne a primerane náročne, pričom prihliada aj na jeho vynaložené úsilie, individuálne schopnosti, záujmy a na predpoklady jeho ďalšieho vzdelávania po ukončení základnej školy.
3. Pri hodnotení a klasifikácii žiaka je nevyhnutné postupovať podľa odporúčaní logopéda a špeciálneho pedagóga.
4. O spôsobe a možnostiach hodnotenia a klasifikácie triedny alebo vyučujúci učiteľ informuje zákonného zástupcu žiaka s NKS po konzultácii s logopédom a so špeciálnym pedagógom.
5. Pri hodnotení žiaka s NKS učiteľ posudzuje úroveň jeho vedomostí najmä v porovnaní s uplynulým obdobím vzhľadom na predchádzajúce výkony samotného žiaka.

Poznámka 2: ak nie sú obsahom príslušného vzdelávacieho programu všeobecné zásady hodnotenia žiaka, potom východiskom v jeho hodnotení učebných výsledkov je individuálny vzdelávací program, ktorý okrem iného obsahuje informácie o špecifických postupoch hodnotenia učebných výsledkov žiaka. Takto je to napr. vo vzdelávacom programe pre žiakov s poruchami správania, vo vzdelávacom programe pre žiakov s poruchami aktivity a pozornosti.

Hodnotenie správania začleneného žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami s poruchami pozornosti, s poruchami správania) sa posudzuje s prihliadnutím na jeho druh zdravotného znevýhodnenia v úzkej spolupráci so zariadením výchovného poradenstva a prevencie alebo so školským špeciálnym pedagógom a zákonným zástupcom žiaka (**čl. 9 ods. 4 pokynu na hodnotenie**).

K hodnoteniu a klasifikácii správania žiaka s diagnostikovanou poruchou aktivity a pozornosti zníženou známkou zo správania možno pristúpiť len po odbornom posúdení a odporúčaní tohto postupu príslušným poradenským zariadením a to na základe takých prejavov správania žiaka, ktoré sú závažným porušením školského poriadku, ako napr. neospravedlnené hodiny, fyzické ublíženie iným a pod. (**2.5.2 Školská integrácia detí a žiakov so ŠVVP bod 6 POP 2009/2010**).

U žiaka s diagnostikovanou poruchou aktivity a pozornosti možno v prípade závažného porušovania školského poriadku, ako napr. neospravedlnené hodiny, fyzické ublížovanie iným osobám, vulgarity a pod. pristúpiť k hodnoteniu a klasifikácii správania **zníženou známkou zo správania**, avšak len po odbornom posúdení a odporúčaní tohto postupu príslušným poradenským zariadením (**2.5.2 Školská integrácia detí a žiakov so ŠVVP bod 5 POP 2010/2011**).

Na vysvedčení žiaka s autizmom je možné riadok v predmete správanie vyškrtnúť, pokiaľ nie je súhrnne klasifikovaný najlepším stupňom klasifikačnej stupnice. Odchýlky správania žiakov s autizmom od správania vyžadovaného všeobecne platným školským poriadkom sú súčasťou príznakov tohto zdravotného postihnutia (**2.5.1 Všeobecné pokyny bod 4 POP 2008/2009**).

Na vysvedčení žiaka s autizmom je možné riadok v predmete správanie vyškrtnúť, pokiaľ nie je vhodné jeho súhrnne klasifikovanie najlepším stupňom klasifikačnej stupnice. Odchýlky správania žiakov s autizmom od správania vyžadovaného všeobecne platným školským poriadkom sú súčasťou príznakov tohto zdravotného postihnutia a preto na to treba prihliadať a nepostihovať tie odchýlky správania, ktoré sú zapríčinené touto pervazívnou vývinovou poruchou (**2.5.1 Všeobecné pokyny bod 15 POP 2010/2011**).

Pozor!

Hodnotenie žiaka so zdravotným znevýhodnením sa uskutočňuje v súlade so Zásadami hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole, ktoré sú uvedené v Prílohe č. 2 Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy (Čl. 4 ods. 4 pokynu na hodnotenie žiakov základnej školy).

Príloha č. 2 k metodickému pokynu č. 22/2011 (Zásady hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole)

1. Pri určení metód a foriem hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa učiteľ riadi odporúčaniami poradenského zariadenia rezortu školstva.
2. Pri hodnotení učebných výsledkov učiteľ rešpektuje psychický a fyzický zdravotný stav žiaka, druh a stupeň zdravotného znevýhodnenia, ak má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete.
3. Učiteľ posudzuje učebné výsledky žiaka objektívne a primerane náročne, pričom prihliada aj na jeho vynaložené úsilie, svedomitosť, individuálne schopnosti, záujmy a na predpoklady jeho ďalšieho vzdelávania po ukončení povinnej školskej dochádzky. Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka kladie dôraz na jeho individuálne schopnosti, ktoré sú základom jeho pracovnej a sociálnej integrácie.
4. U žiaka so zdravotným znevýhodnením, ktorý má výrazné rozdiely vo výkonoch v ústnej a písomnej skúške, sa pri skúšaní uprednostňuje forma, ktorá je pre neho výhodnejšia, a ktorá predstavuje východisko pre hodnotenie jeho učebných výsledkov.
5. Žiakovi s narušenými komunikačnými schopnosťami (chybami a poruchami reči a vývinovými poruchami učenia), žiakovi so sluchovým postihnutím a žiakovi s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami zabezpečí učiteľ pri ústnej odpovedi také podmienky, aby neutrpel psychickú ujmu. Učiteľ v konkrétnych prípadoch zvaží, či uprednostní písomnú, praktickú alebo ústnu formu odpovede.
6. Žiak s diagnózou zajakavosť môže byť ústne skúšaný a na obsah jeho výpovede môžu byť kladené rovnaké nároky ako u ostatných žiakov, ak nemá písomné odporúčanie poradenského zariadenia rezortu školstva o vylúčení ústneho skúšania. Formálna stránka odpovede sa nehodnotí. Zajakavému žiakovi je potrebné poskytnúť viac času na odpoveď a taktne o tom poučiť aj spolužiakov.
7. Pri skúšaní žiaka so sluchovým alebo zrakovým postihnutím učiteľ dbá, aby správne a jednoznačne porozumel zadaným otázkam a úlohám.

8. Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka s narušenými komunikačnými schopnosťami alebo so sluchovým postihnutím sa hodnotia predovšetkým vecné poznatky a praktické zručnosti, nie úroveň jazykového prejavu.
9. Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka so zrakovým postihnutím učiteľ uprednostňuje ústnu odpoveď pred písomnou prácou.
10. Úroveň čítania sa hodnotí individuálne, s ohľadom na druh a stupeň zdravotného znevýhodnenia žiaka.
11. Žiak s vývinovými poruchami učenia (dyslexia, dysgrafia, dysortografia) môže písať diktát, alebo byť skúšaný písomnou formou len za podmienky, že bol vopred pripravený špeciálnymi metodickými postupmi na vyučovaní. Diktát žiaka s vývinovými poruchami učenia učiteľ nehodnotí známkami, ale slovne, vyčíslil počet chýb a pri hodnotení spolupracuje so žiakom.
12. Ak žiak so sluchovým postihnutím píše diktát, nehodnotí sa známkou, ale slovne a pri hodnotení učiteľ spolupracuje so žiakom.
13. Grafický prejav žiaka s takým zdravotným znevýhodnením, ktoré má vplyv na jeho úroveň (napr. písanie, výtvarný prejav), sa priebežne ani súhrnne nehodnotí známkou.
14. Estetická stránka grafického prejavu žiaka so zrakovým postihnutím, ktorý používa bežné písmo, sa nehodnotí.
15. U žiaka so zrakovým postihnutím, ktorý používa bežné písmo, učiteľ pri dlhotrvajúcich písomných skúškach počíta s primeranou, individuálne stanovenou dobou zrakového odpočinku. Dĺžka zrakového zaťaženia pri práci s hľadáním do blízka vychádza z odporúčania poradenského zariadenia rezortu školstva.
16. U žiaka so zrakovým postihnutím, ktorý používa Braillovo písmo, učiteľ pri všetkých druhoch písomných skúšok počíta s časovou rezervou potrebnou na obsluhu špeciálnych pomôcok.
17. Žiak so zdravotným znevýhodnením, ktorý sa rýchlo unaví, musí mať možnosť pri písomnej skúške pracovať individuálnym tempom, prípadne krátko relaxovať.
18. Ak v správaní zdravotne znevýhodneného žiaka a žiaka s chronickými ochoreniami (napr. diabetes, choroby srdca, onkologické, neurologické ochorenia, poúrazové stavy a pod.) učiteľ pozoruje prejavy (ako napr. impulzivnosť, precitlivosť, podráždenosť, poruchy pozornosti, únava a pod.), ktoré môžu byť dôsledkom postihnutia alebo chronického ochorenia, toto zohľadňuje pri jeho hodnotení.
19. Učiteľ primerane dlhé obdobie nehodnotí žiaka s chronickým ochorením, žiaka zdravotne oslabeného, alebo po dlhodobom ochorení, ak ešte nemohol byť adekvátne pripravený a jeho výkon bol výrazne nižší ako zvyčajne. Tento žiak môže byť bežným spôsobom hodnotený, až keď sa doučí učebnú látku podľa individuálneho programu.
20. Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka, ktorý sa vrátil do kmeňovej školy zo školy pri zdravotníckom zariadení, učiteľ kmeňovej školy rešpektuje hodnotenie učiteľa školy pri zdravotníckom zariadení, v tých vyučovacích predmetoch, z ktorých bol hodnotený.

21. Žiak so zdravotným znevýhodnením, ktorý plní ciele učebných osnov v predmetoch cudzí jazyk, telesná výchova, výtvarná výchova, hudobná výchova a pracovné vyučovanie v rozsahu primeranom svojim predpokladom, sa jeho učebné výsledky hodnotia s ohľadom na druh a stupeň zdravotného znevýhodnenia.
22. Žiak, ktorý vzhľadom na druh a stupeň svojho znevýhodnenia nemôže v celku plniť učebné osnovy základnej školy v niektorých alebo všetkých predmetoch a postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu, jeho učebné výsledky sa priebežne aj súhrnne na vysvedčení hodnotia podľa individuálnych kritérií. Na vysvedčení v doložke, alebo v rámci súhrnného slovného hodnotenia triedny učiteľ uvedie, v ktorých predmetoch žiak postupoval podľa individuálneho učebného programu.
23. Pri polročnom a koncoročnom hodnotení zdravotne znevýhodneného žiaka sa používa rovnaké tlačivo vysvedčenia ako pre ostatných žiakov; (**Zásady hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole**).

Žiakovi so špecifickou vývinovou poruchou učenia, ktorý bol v niektorom z vyučovacích predmetov hodnotený slovné, ak to určité okolnosti vyžadujú, napr. kritériá na prijímanie na SŠ, je možné slovné vyjadrenie hodnotenia transformovať na známku podľa klasifikačnej stupnice. V prípade dyslexie, dysgrafie a dysortografie v predmete slovenský jazyk a cudzí jazyk sa pri súhrnnom vyjadrení hodnotenia známkou neposudzuje gramatická a štylistická zložka písomného prejavu. V prípade dyskalkúlie sa pri súhrnnom vyjadrení hodnotenia známkou berú do úvahy výkony, ktoré žiak dosahuje s pomocou kompenzačných pomôcok – kalkulačka, tabuľky, vzorce, vzory príkladov a pod. (**časť 2.2 Základné školy, bod 20 POP 2003/2004**).

Pozor!

Žiakov s **mentálnym postihnutím** vzdelávaných v **školskej integrácii** v bežnej triede základnej školy je možné hodnotiť aj s využitím Metodického pokynu č. 32/2011 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, alebo Metodického pokynu č. 35/2011 na hodnotenie žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia, alebo Metodického pokynu č. 36/2011 na hodnotenie žiakov s ťažkým stupňom mentálneho postihnutia. *V doložke vysvedčenia sa žiakovi uvedie informácia o variante (variant A, B alebo C), v ktorom bol žiak vzdelávaný* (**2. 4 Školská integrácia bod 5 POP 2012/2013**).

Ak sa v priebehu školského roka prejaví, že výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka so zdravotným znevýhodnením vzdelávaného v školskej integrácii, ktorého IVP zahŕňa aj úpravu obsahu vzdelávania niektorého vyučovacieho predmetu, nie sú uspokojivé a žiak nespĺňa potrebné kritériá na jeho súhrnné hodnotenie lepším klasifikačným stupňom ako nedostatočný, je potrebné neodkladne prehodnotiť a upraviť obsah, resp. formu jeho vzdelávania v súčinnosti so špeciálnym pedagógom a psychológom. Takýto žiak nemá opakovať ročník z tých vyučovacích predmetov, v ktorých majú na jeho neúspešnosť vplyv dôsledky jeho diagnózy. Ak sa na prospechu žiaka okrem jeho zdravotného znevýhodnenia podieľa významnou mierou viac faktorov, k hodnoteniu a klasifikácii stupňom nedostatočný je možné pristúpiť, avšak len po odbornom posúdení a odporúčení tohto postupu príslušným poradenským zariadením. Žiadny všeobecne záväzný právny predpis neurčuje, že žiak vzdelávaný v školskej integrácii nemôže opakovať ročník (**2.4 Školská integrácia bod 6 POP 2012/2013**).

Vysvedčenie

Žiakovi, ktorý je v niektorom vyučovacom predmete neklasifikovaný (nehodnotený), sa na vysvedčení a v katalógovom liste uvádza namiesto klasifikačného stupňa alebo slovného hodnotenia slovo:

a) „**absolvoval**“

- ak sa žiak aktívne zúčastňoval na vyučovacom procese daného predmetu alebo ak bol žiak prítomný na vyučovacej hodine, aj keď zo závažných objektívnych dôvodov nepracoval;

b) „**neabsolvoval**“

- ak žiak zo závažných dôvodov nemohol vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti, a preto sa na vyučovacom predmete ospravedlnene nezúčastňoval;

c) „**neabsolvoval**“

- ak žiak na vyučovacej hodine nepracoval, nevie uplatniť svoje vedomosti a zručnosti ani na podnet učiteľa. Celkové hodnotenie takéhoto žiaka je neprospel (Čl. 3 bod 13 a, b, c pokynu na hodnotenie žiakov základnej školy).

Žiakom so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú vzdelávaní formou školskej integrácie v bežných triedach, sa vydávajú vysvedčenia na rovnakých tlačivách ako ostatným žiakom triedy. Ich individuálny vzdelávací program sa vypracúva tak, aby obsah vzdelávania (vyučovacie predmety) bol kompatibilný s príslušným tlačivom vysvedčenia (2.5.2 Školská integrácia detí a žiakov so ŠVVP bod 9 POP 2010/2011).

Zmena! Uvedené platí pre žiakov so zdravotným znevýhodnením okrem žiakov s mentálnym postihnutím – žiaci s mentálnym postihnutím vzdelávaní v špeciálnych triedach základných škôl a žiaci s mentálnym postihnutím, ktorí sú vzdelávaní formou školskej integrácie v bežných triedach dostávajú **vysvedčenia** na rovnakých tlačivách ako žiaci špeciálnej základnej školy, žiaci s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi poruchami a mentálnym postihnutím ako žiaci základnej školy pre žiakov s autizmom, žiaci s iným druhom zdravotného znevýhodnenia v špeciálnych triedach základných a stredných škôl na tlačive pre bežné triedy príslušnej školy (2.5.2 Školská integrácia detí a žiakov so ŠVVP bod 10 POP 2010/2011).

Vysvedčenie pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním sa vydáva na tlačivách ŠEVT určených pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním (2.5.1 Všeobecné pokyny bod 10 POP 2010/2011).

Doložka vysvedčenia – žiaka so zdravotným znevýhodnením

Žiakovi so zdravotným znevýhodnením, ktorý sa vzdelával podľa individuálneho vzdelávacieho programu, sa v doložke vysvedčenia uvedie: „**Bol(a) vzdelávaný (á) podľa individuálneho vzdelávacieho programu**“. Ak sa v individuálnom vzdelávacom programe úpravy vzdelávania žiaka vzťahujú len k niektorým vyučovacím predmetom, v doložke vysvedčenia sa uvedie: „**Bol(a) vzdelávaný(á) podľa individuálneho vzdelávacieho programu uplatňovaného v predmete (predmetoch)...**“. V doložke vysvedčenia žiaka so zdravotným znevýhodnením je možné uviesť aj ďalšie dôležité skutočnosti súvisiace s jeho vzdelávaním (čl. 4 bod 16 pokynu na hodnotenie).

Poznámka: žiak so zdravotným znevýhodnením – žiak so zdravotným postihnutím, žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami, žiak s poruchou správania.

Začlenenému žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa v doložke na vysvedčení uvedie: „**Žiak sa vzdelával podľa individuálneho vzdelávacieho programu**“ (Čl. 4 bod 20 pokynu na hodnotenie).

Poznámka: ostatní žiaci so ŠVVP okrem žiakov so zdravotným znevýhodnením – žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia, žiak s nadaním.

Mimoriadne nadaný žiak môže skončiť základnú školu skôr ako za deväť rokov. Na vysvedčení sa do doložky uvedie: „Žiak získal nižšie stredné vzdelanie“ (čl. 4 ods. 14 pokynu na hodnotenie).

Pozor!

Žiakovi vzdelávanému v školskej integrácii sa v **doložke vysvedčenia** uvádza **príslušný vzdelávací program pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo nadaním, podľa ktorého žiak postupoval (2.4 Školská integrácia bod 10 POP 2012/2013).**

Zmena! – opakovať môže v prípade, ak je to v prospech žiaka už **bez odporúčania** zariadenia výchovného poradenstva a prevencie

Ročník opakuje aj žiak, ktorého nebolo možné hodnotiť ani v náhradnom termíne zo závažných objektívnych dôvodov, najmä zdravotných, dlhodobého pobytu v zahraničí. Žiak, ktorý nepospel v čase, keď plní povinnú školskú dochádzku, môže opakovať ročník len raz, vo výnimočných prípadoch, ak je to v prospech žiaka aj viackrát (čl. 10 ods. 3 pokynu na hodnotenie).

Ak sa v priebehu školského roka prejaví, že výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka so ŠVVP, ktorého individuálny výchovno-vzdelávací program zahŕňa aj úpravu učebných osnov niektorého vyučovacieho predmetu nie sú uspokojivé a žiak nespĺňa potrebné kritériá na jeho súhrnné hodnotenie lepším klasifikačným stupňom ako nedostatočný, je potrebné neodkladne prehodnotiť a upraviť obsah, resp. formu jeho vzdelávania. Takýto žiak nemá opakovať ročník z tých vyučovacích predmetov, v ktorých má na jeho úspešnosť vplyv jeho diagnóza (2.1.1 Školská integrácia žiakov so ŠVVP POP bod 2 2008/2009).

Pozor!

Žiak, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie podľa odseku 2 písm. a) na základe odporúčania všeobecného lekára pre deti a dorast **z dôvodu zdravotného znevýhodnenia, nevykonáva komisionálnu skúšku**. Pedagogický zamestnanec, ktorý zabezpečuje vzdelávanie žiaka, štvrtročne predkladá riaditeľovi školy písomnú správu o postupe a výsledkoch výchovno-vzdelávacej činnosti so žiakom, na základe ktorej po prerokovaní v pedagogickej rade školy sa vykoná hodnotenie a klasifikácia prospechu žiaka (§ 24 ods. 8 školského zákona; čl. 7 ods. 2 pokynu na hodnotenie).

Písomná správa o postupe a výsledkoch výchovno-vzdelávacej činnosti žiaka obsahuje:

- a) údaje identifikujúce žiaka,
- b) hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov žiaka,
- c) návrh hodnotenia (čl. 7 ods. 2 a, b, c pokynu na hodnotenie; 2.5.1 Všeobecné pokyny bod 3 POP 2009/2010).

Podľa čl. 7 ods. 1 e) pokynu na hodnotenie sa žiak hodnotí podľa výsledkov komisionálnej skúšky, ak je oslobodený od povinnosti dochádzať do školy.

Žiak základnej školy, ktorý navštevoval školu pri zdravotníckom zariadení, v diagnostickom centre alebo v liečebno-výchovnom zariadení (ďalej len „škola pri zariadení), sa celkovo hodnotí v kmeňovej škole. Pri hodnotení v kmeňovej škole sa berie do úvahy priebežné hodnotenie v škole pri zariadení. Ak žiak navštevoval školu pri zariadení nepretržite viac ako tri mesiace pred koncom hodnotiaceho obdobia, kmeňová škola preberá návrh na celkové hodnotenie zo školy pri zariadení v tých predmetoch, ktoré sa v nej vyučoval. Návrh sa zasiela po prerokovaní v pedagogickej rade

školy pri zariadení najneskoršie 14 dní pred termínom vydávania vysvedčenia. V ostatných vyučovacích predmetoch sa nehodnotí (**čl. 4 ods. 10 pokynu na hodnotenie**).

V súlade s § 9 ods. 2 vyhlášky č. 322/2008 Z. z. o špeciálnych školách sa prospech a správanie žiakov s mentálnym postihnutím hodnotí a klasifikuje podľa pravidiel hodnotenia a klasifikácie prospechu a správania v špeciálnych základných školách primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z postihnutia týchto žiakov. To znamená, že vo variante A špeciálnej základnej školy je umožnené prospech a správanie žiakov priebežne i súhrne hodnotiť slovným hodnotením i klasifikáciou, vo variante B a C slovným hodnotením – v intenciách doposiaľ platných metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov. Rovnako sa postupuje aj pri žiakoch s mentálnym postihnutím vzdelávaných integrovanou formou v základných školách (2.5.3 Špeciálne školy, špeciálne triedy bod 4 POP 2009/2010).

Pozor!

Tlačivo vysvedčenia pre žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v triede ZŠ

Podľa bodu 23 Prílohy č. 2 k Metodickému pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov ZŠ pri polročnom a koncoročnom hodnotení žiaka so zdravotným znevýhodnením sa používa rovnaké tlačivo vysvedčenia ako pre ostatných žiakov – **poznámka**: túto skutočnosť je potrebné brať do úvahy už pri zostavovaní individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu žiaka začleneného do triedy ZŠ.

Prihláška integrovaného žiaka na vzdelávanie na SŠ

V prihláške na vzdelávanie na strednej škole je potrebné uviesť uchádzačovi so zdravotným znevýhodnením alebo nadaním, vzdelávanému v školskej integrácii, **príslušný kód integrácie (2.4 Školská integrácia bod 11 POP 2012/2013)**.

9. Systém výchovného poradenstva a prevencie

V školských zariadeniach výchovného poradenstva a prevencie sa vykonáva najmä psychologická, pedagogická, špeciálnopedagogická vrátane logopedickej a liečbnopedagogickej činnosti a sociálna činnosť zameraná na optimalizáciu výchovného, vzdelávacieho, psychického, sociálneho a kariérového vývinu detí od narodenia až po ukončenie prípravy na povolanie. Osobitnú starostlivosť venujú deťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Poradenské služby poskytujú aj zákonným zástupcom detí a pedagogickým zamestnancom (§ 130 ods. 1 školského zákona).

Krajský školský úrad vytvára podmienky na metodickú činnosť poradenských zariadení, ktoré podľa § 130 ods. 7 zákona č. 245/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov poveril metodickým usmerňovaním poradenských zariadení (3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie bod 1 POP 2009/2010).

Krajské školské úrady na vykonanie § 133 ods. 5 a 6 zákona č. 245/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov vytvárajú podmienky pre vznik zdrojových centier špeciálnopedagogického poradenstva a prácu terénnych špeciálnych pedagógov (3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie bod 9 POP 2009/2010).

Centrá pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie a centrá špeciálnopedagogického poradenstva podľa § 130 ods. 7 zákona č. 245/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov sú povinné metodicky usmerňovať činnosť ďalších zložiek systému výchovného poradenstva, t. j. činnosť výchovných poradcov, školských psychológov, školských špeciálnych pedagógov, liečebných pedagógov, sociálnych pedagógov a koordinátorov prevencie a to spôsobom určeným v § 3 ods. 2 a § 4 ods. 9 vyhlášky MŠ SR č. 325/2008 Z. z. o školských zariadeniach výchovného poradenstva a prevencie. Pôsobnosť každého poradenského zariadenia vychádza z jeho vlastných podmienok; za pokrytie poskytovania tejto služby ďalším zložkám systému výchovného poradenstva všetkých škôl a školských zariadení v územnej pôsobnosti krajského školského úradu zodpovedá krajský školský úrad. Poradenské zariadenia pri tejto činnosti, rovnako ako pri ďalších odborných činnostiach, vychádzajú z metodického usmerňovania zabezpečovaného poradenským zariadením povereným krajským školským úradom (3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie bod 2 POP 2009/2010).

V prípade, že pri určení diagnózy dieťaťa alebo inej odbornej intervencii sa využíva spolupráca zamestnancov oboch typov poradenských zariadení, písomné vyjadrenie pre potreby školy vydáva riaditeľ toho poradenského zariadenia, ktoré má dieťa vo svojej starostlivosti podľa príslušných ustanovení školského zákona, vrátane neštátneho poradenského zariadenia zaradeného v sieti škôl a školských zariadení (3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie bod 1 POP 2012/2013).

V záujme koordinácie postupov, skvalitnenia rozhodovacieho procesu a realizácie školskej integrácie žiakov so ŠVVP zabezpečiť úzku a produktívnu spoluprácu odborných zamestnancov centier pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie a centier špeciálnopedagogického poradenstva (3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie bod 1 POP 2008/2009; 3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie bod 10 POP 2009/2010).

Pri diagnóze žiakov s mentálnym postihnutím používať terminológiu podľa medzinárodnej klasifikácie chorôb, 10. revízia, aby bolo jednoznačné, že ide o mentálnu retardáciu (3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie bod 2 POP 2008/2009).

Základnými zložkami systému výchovného poradenstva a prevencie sú:

- a) centrá pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie
- b) centrá špeciálnopedagogického poradenstva

Kompetencie v poskytovaní odbornej starostlivosti:

a) centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (§ 132 ods. 1, 2 školského zákona) – poskytuje komplexnú psychologickú, špeciálnopedagogickú, diagnostickú, výchovnú, poradenskú a preventívnu starostlivosť deťom **okrem detí so zdravotným postihnutím** najmä v oblasti optimalizácie ich osobnostného, vzdelávacieho a profesijného vývinu, starostlivosť o rozvoj nadania, eliminovania porúch psychického vývinu a porúch správania.

V spolupráci s rodinou, školou a školským zariadením poskytuje preventívnu výchovnú a psychologickú starostlivosť deťom podľa odseku 1 a ich zákonným zástupcom, najmä v prípadoch výskytu porúch psychického vývinu a porúch správania a výskytu sociálno-patologických javov v populácii. **CPPP a P poskytuje starostlivosť aj dieťaťu chorému a zdravotne oslabenému (3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie bod 3 POP 2010/2011).**

b) Centrum špeciálnopedagogického poradenstva (§ 133 ods. 1 školského zákona) - poskytuje komplexnú špeciálnopedagogickú činnosť, psychologickú, diagnostickú, poradenskú, rehabilitačnú, preventívnu, metodickú, výchovno-vzdelávaciu a inú odbornú činnosť a súbor špeciálnopedagogických intervencií deťom so zdravotným postihnutím vrátane detí s vývinovými poruchami s cieľom dosiahnuť optimálny rozvoj ich osobnosti a sociálnu integráciu.

Zhrnutie:

- žiakom so ŠVVP poskytujú – starostlivosť,
- zákonným zástupcom detí a pedagogickým zamestnancom – poradenské služby.

Pri poskytovaní komplexnej odbornej **starostlivosti deťom a poradenských služieb zákonným zástupcom** a pedagogickým zamestnancom vychádzať z dôsledného dodržiavania § 132 ods. 1 a § 133 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov, ktoré určujú cieľovú skupinu klientov pre príslušné poradenské zariadenie. V prípade, že pri určení diagnózy dieťaťa alebo inej odbornej intervencii sa využije **spolupráca zamestnancov oboch typov poradenských zariadení, písomné vyjadrenie** pre potreby školy **vydá riaditeľ** toho poradenského **zariadenia, ktoré má príslušné dieťa vo svojej starostlivosti** podľa vyššie uvedených zákonných ustanovení **(3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie bod 5 POP 2009/2010).**

K ďalším zložkám systému patrí:

- a) výchovný poradca,
- b) školský psychológ,
- c) školský špeciálny pedagóg,
- d) liečebný pedagóg,
- e) sociálny pedagóg,
- f) koordinátor prevencie (§ 130 ods. 3 školského zákona).

Úlohy školského špeciálneho pedagóga – podieľa sa na vypracúvaní individuálneho vzdelávacieho plánu vzdelávania dieťaťa a na jeho výchove a vzdelávaní, poskytuje individuálne špeciálnopedagogické, terapeutické a rehabilitačné služby, konzultácie, odborné poradenské služby a metodickú pomoc pedagógom, sprostredkúva informácie a styk s poradenskými zariadeniami **(Informatívno-metodický materiál Úloha školského špeciálneho pedagóga v základnej škole schválený MŠ SR pod č. 260/1999-44).**

Školský špeciálny pedagóg a špeciálny pedagóg, ktorí sú zamestnancami školy, nie sú kompetentní vykonávať špeciálnopedagogickú diagnostiku za účelom vydávania písomného vyjadrenia k integrovanému vzdelávaniu žiaka so ŠVVP v ZŠ alebo SŠ **(2.2 ZŠ, 2.2.1 Všeobecné pokyny,**

bod 16 POP 2006/2007.) Školský psychológ a školský špeciálny pedagóg, ktorý je zamestnancom školy, nie je kompetentný vydávať písomné vyjadrenia k integrovanému vzdelávaniu žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v základnej alebo strednej škole. K integrácii sa nevyjadruje ani klinický psychológ, ktorý nie je zamestnancom poradenského zariadenia zaradeného do siete škôl a školských zariadení. Písomné vyjadrenie k školskej integrácii vydáva výlučne príslušné poradenské zariadenie v sieti škôl a školských zariadení (2.1.1 Školská integrácia žiakov so ŠVVP bod 17 POP 2007/2008).

Osobitnú pozornosť venovať poradensko-informačnej a metodologickej činnosti v oblasti profesijnej orientácie a prípravy na voľbu povolania, najmä vo vzťahu k žiakom profesijne nevyhraneným a v spolupráci s centrami špeciálnopedagogického poradenstva aj žiakom so ŠVVP (3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie bod 7 POP 2008/2009).

Ak sa pri psychologickom alebo špeciálnopedagogickom vyšetrení potvrdí, že žiak je žiakom s vývinovou poruchou učenia alebo vývinovou poruchou správania, v písomnom vyjadrení sa uvedie, ktorá z foriem školskej integrácie je pre žiaka najvhodnejšia (2.5.3.1 Pedagogicko-psychologické poradne bod 3 POP 2007/2008). V zmysle § 132 ods. 1 školského zákona, centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie poskytuje starostlivosť deťom okrem detí so zdravotným postihnutím, teda písomné vyjadrenia k školskej integrácii žiaka s vývinovými poruchami učenia alebo žiaka s vývinovými poruchami správania môže vydať aj centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie.

Deti so ŠVVP, ktorým bol navrhnutý odklad povinnej školskej dochádzky, sa odporúča ponechať v starostlivosti školských poradenských zariadení alebo Detského centra Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie. Návrhy na odklad plnenia povinnej školskej dochádzky orgánu štátnej správy v školstve predkladá pedagogicko-psychologická poradňa (špeciálnopedagogická poradňa alebo detské integračné centrum v prípade dieťaťa už vedeného v starostlivosti špeciálnopedagogickej poradne) na základe zákonným zástupcom odsúhlaseného psychologického vyšetrenia dieťaťa (2.2.2 Základné školy bod 3 POP 2007/2008).

Pri zisťovaní pripravenosti detí na vstup do školy venovať osobitnú pozornosť deťom zo sociálne znevýhodneného prostredia, najmä deťom z marginalizovaných osád. Sledovať deti s odloženou povinnou školskou dochádzkou a pred ich zaškolením vykonať kontrolné psychologické vyšetrenie. V prípade odloženia povinnej školskej dochádzky detí zo sociálne znevýhodneného prostredia, ktoré nechodia do materskej školy a nie je predpoklad, že by sa zistené nedostatky počas ročného odkladu upravili cielenými postupmi (stimulačné programy, pravidelná dochádzka do materskej školy), je vhodnejším postupom zaradenie takéhoto dieťaťa do nultého ročníka alebo využitie ďalších foriem edukácie (3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie bod 4 POP 2008/2009; 3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie bod 7 POP 2009/2010).

Pri diagnostikovaní detí využívať odborné služby centier pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie a centier špeciálno-pedagogického poradenstva. Individuálnym prístupom zvyšovať úroveň pripravenosti pre vstup na primárne vzdelávanie detí s odloženou povinnou školskou dochádzkou a detí zo sociálne znevýhodneného prostredia (2.5.1 Všeobecné pokyny bod 6 POP 2010/2011).

Vyšetrenie školskej zrelosti pred nástupom na povinnú školskú dochádzku vykonáva poradenské zariadenie so zameraním na deti podľa § 132 ods. 1 a § 133 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov. V prípade, že sa až pri určovaní školskej zrelosti v centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie zistí, že dieťa má mentálne postihnutie, ktoré sa pôvodne nepredpokladalo, alebo naopak, ak sa u dieťaťa, ktorému školskú zrelosť zisťovalo centrum špeciálnopedagogického poradenstva pri podozrení z mentálneho postihnutia toto postihnutie nepotvrdí, doklad vydaný o školskej zrelosti, resp. o školskej nezrelosti platí. Ak je potrebné dieťaťu zabezpečiť ďalšiu starostlivosť, vrátane prípravy Návrhu na prijatie žiaka so špeciálnymi

výchovnovzdelávacími potrebami do špeciálnej školy, do špeciálnej materskej školy, do materskej školy, do základnej školy a do strednej školy, ďalej ju poskytuje poradenské zariadenie v súlade s § 132 ods. 1 a § 133 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov; do dokumentácie, ktorú vedie o dieťaťi, priloží výsledok o určení školskej zrelosti alebo školskej nezrelosti dieťaťa vykonanú iným poradenským zariadením **(3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie bod 6 POP 2009/2010).**

Vyšetrenie školskej spôsobilosti v poradenskom zariadení by mala predchádzať depistáž so zameraním na školskú spôsobilosť detí a zápis dieťaťa do základnej školy podľa § 29 ods. 2 školského zákona. Na základe zistení vyplývajúcich z depistáže, zápisu dieťaťa do školy a po konzultácii zúčastnených (zákonný zástupca, učiteľka materskej školy, odborný zamestnanec poradenského zariadenia) sa odporučí zákonnému zástupcovi absolvovať s dieťaťom vyšetrenie školskej spôsobilosti v príslušnom poradenskom zariadení so zameraním na deti podľa § 132 ods. 1 a § 133 ods. 1 školského zákona **(3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie bod 4 POP 2010/2011).**

Ak sa pri určovaní školskej spôsobilosti v CPPPaP zistí, že dieťa má zdravotné postihnutie, ktoré sa pôvodne nepredpokladalo, alebo naopak, ak sa u dieťaťa, ktorému školskú spôsobilosť zisťovalo ČŠPP pri podozrení na zdravotné postihnutie, zdravotné postihnutie nepotvrdí, doklad vydaný o školskej spôsobilosti, alebo o tom, že školskú spôsobilosť nedosiahlo, platí. Ak je potrebné dieťaťu zabezpečiť ďalšiu starostlivosť, vrátane prípravy ďalšej dokumentácie podľa § 11 ods. 10 písm. a), c), d) zákona č. 245/2008 Z. z., ďalej mu ju poskytuje poradenské zariadenie v súlade s § 132 ods. 1 a § 133 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. Do dokumentácie, ktorú vedie o dieťaťi, priloží záver o výsledku z vyšetrenia školskej spôsobilosti dieťaťa vykonanú iným poradenským zariadením **(3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie bod 2 POP 2012/2013).**

Pri zisťovaní školskej spôsobilosti detí venovať osobitnú pozornosť deťom zo sociálne znevýhodneného prostredia, najmä deťom z marginalizovaných komunít. Ak sa vyšetrením zistí, že dieťa nedosiahlo školskú spôsobilosť z dôvodu SZP, nenavštevuje materskú školu a nie je predpoklad dosiahnutia školskej spôsobilosti v období odkladu školskej dochádzky cieľovými postupmi (napr. pravidelnou dochádzkou do materskej školy, stimulačnými a rozvíjajúcimi programami), je vhodnejším postupom zaradenie dieťaťa do nultého ročníka alebo využitie ďalších foriem výchovy a vzdelávania. Odporúča sa sledovať deti s odkladom začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky a pred ich zaškolením vykonať kontrolné psychologické vyšetrenie **(3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie bod 4 POP 2012/2013).**

ČŠPP v materskej škole uskutoční vyšetrenie školskej spôsobilosti dieťaťa, ktoré má zdravotné postihnutie diagnostikované lekárom. Rovnako postupuje v prípade, ak o zistenie školskej spôsobilosti požiadala zákoný zástupca dieťaťa. Učiteľky materskej školy nie sú kompetentné vykonávať v materských školách depistáž so zameraním na školskú spôsobilosť detí **(3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie bod 6 POP 2010/2011); (3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie bod 3 POP 2012/2013).**

Vyšetrenie školskej spôsobilosti detí, ktoré svoj oneskorený vývin majú na základe sociálne znevýhodneného prostredia, z ktorého pochádzajú, vykonáva podľa § 132 ods. 1 školského zákona CPPPaP. Pri starostlivosti o žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia dôsledne vykonávať diagnostické vyšetrenia, odporúčame spolupracovať s asistentmi pedagóga **3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie bod 7 POP 2010/2011).**

Pri starostlivosti o žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia dôsledne vykonávať diagnostické vyšetrenia, odporúčame spolupracovať s asistentmi učiteľa **(3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie bod 28 POP 2009/2010).**

Závazné písomné vyjadrenia k školskému začleneniu (školskej integrácii) dieťaťa alebo žiaka so ŠVVP do bežnej školy, ako aj k jeho zaradeniu do školy pre žiakov so ŠVVP, môžu vydávať iba zariadenia výchovného poradenstva a prevencie zaradené v sieti škôl a školských zariadení. Psychológ a špeciálny pedagóg, ktorý **nie je zamestnancom** zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, **záväzné písomné vyjadrenia k školskému začleneniu nevydáva (2.5.1 Všeobecné pokyny bod 6 POP 2010/2011).**

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva poskytuje starostlivosť aj dieťaťu **zo sociálne znevýhodneného prostredia**, za ktorého sa považuje dieťa, ak spĺňa súčasne **minimálne tri** z nasledujúcich kritérií:

- a) pochádza z rodiny, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
- b) aspoň 1 z rodičov alebo osoba, ktorej je dieťa zverené do osobnej starostlivosti patrí do skupiny znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie,
- c) najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,
- d) neštandardné bytové a hygienické podmienky rodiny (napr. dieťa/žiak nemá vyhradené miesto na učenie, nemá vlastnú posteľ, nie je zavedená elektrická prípojka a pod.),
- e) vyučovací jazyk školy je iný, než jazyk, ktorým hovorí dieťa v domácom prostredí **(3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie bod 2 POP 2010/2011).**

Odporúča, aby pedagogický zamestnanec, ktorý vykonáva špecializovanú činnosť **výchovného poradcu**, mal zohľadnený týždenný rozvrh hodín tak, aby mal vytvorený dostatočný priestor na vykonávanie svojej činnosti **(1.6.13. Výchovné poradenstvo bod 1 POP 2011/2012).**

Odporúča sa podporovať zvyšovanie profesijných kompetencií **výchovného poradcu** (kontinuálne vzdelávanie, účasť na odborných seminároch, činnosť v stavovských organizáciách a pod.) a jeho činnosť zohľadniť v osobnom finančnom ohodnotení **(1.6.13. Výchovné poradenstvo bod 2 POP 2011/2012).**

Činnosť výchovného poradcu v ZŠ, SŠ a v škole pre žiakov s nadaním metodicky usmerňuje CPPPaP, výchovného poradcu v špeciálnej škole centrum špeciálno-pedagogického poradenstva – CŠPP **(1.6.12. Výchovné poradenstvo bod 3 POP 2012/2013).**

10. Odborná a poradenská pomoc školám

Obec poskytuje odbornú a poradenskú činnosť školám a školským zariadeniam, ktorých je zriaďovateľom (§ 6 ods. 8 písm. d) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Krajský školský úrad poskytuje v oblasti organizácie výchovy a vzdelávania odbornú poradenskú činnosť obciam, samosprávnym krajom, zriaďovateľom cirkevných škôl a školských zariadení, zriaďovateľom súkromných škôl a školských zariadení a riaditeľom škôl a školských zariadení, ktorých je zriaďovateľom (§ 11 ods. 4 písm. a) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Krajský školský úrad – oddelenie odborných a metodických činností riadi a koordinuje výchovu a vzdelávanie individuálne integrovaných žiakov so ŠVVP a špeciálnych tried v ZŠ (Metodický pokyn MŠ SR č. 816/2002 – 4 z 11. 07. 2003). **Pracovné činnosti:** zabezpečovanie distribúcie smerníc, metodických pokynov, usmernení a ďalších materiálov týkajúcich sa danej problematiky (Príloha k Smernici MŠ SR č. 2/2004-E z 01. 04. 2004, ktorou sa určuje vnútorná organizácia KŠÚ a náplň činnosti KŠÚ, časť 1. Oddelenie odb. a metodických činností ods. 3).

Informácie a odbornú pomoc poradenskú činnosť týkajúcu sa výchovy a vzdelávania, najmä integrácie detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami poskytujú odborní zamestnanci krajských školských úradov (časť 1.4 Informácie k výchove a vzdelávaniu v školách a školských zariadeniach bod 30 POP 2008/2009).

Školy a školské zariadenia si môžu prostredníctvom metodicko-pedagogických centier alebo priamo vo Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie objednať vzdelávacie prednášky psychológov na tému práce s deťmi minoritných skupín (časť 1.5 Informácie k usmerneniu k výchovno-vzdelávacím aktivitám škôl a školských zariadení bod 29 POP 2002/2003).

Pri integrovanom vzdelávaní žiakov so ŠVVP sa školám a poradenským zariadeniam odporúča spolupracovať s ŠPÚ a VÚDPaP, prípadne priamo s Detským centrom (1.5 Informácie k výchovno-vzdelávacím aktivitám škôl a školských zariadení bod 36 POP 2006/2007).

Metodické usmerňovanie pri výchove a vzdelávaní detí a žiakov so všeobecným intelektovým nadaním vzdelávaných v školskej integrácii poskytuje VÚDPaP. Na www.vudpap.sk je zverejnený Informačno-metodický materiál k organizácii výchovy a vzdelávania integrovaných intelektovo nadaných žiakov a Výchovno-vzdelávací program žiaka so ŠVVP v základnej škole – program pre intelektovo nadaného žiaka, ktorého súčasťou je tlačivo individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu pre žiaka so všeobecným intelektovým nadaním (2.4 Školská integrácia bod 6 POP 2011/2011).

Základné školy s nultým ročníkom a školy so žiakmi zo sociálne znevýhodneného prostredia spolupracujú s MPC v alokovanom pracovisku Prešov a jeho Rómskym vzdelávacím, informačným, poradenským a dokumentačným centrom Prešov (ROCEPO) s celoslovenskou pôsobnosťou a využívajú vo výchovno-vzdelávacom procese ním vydávané a distribučné publikácie (2.3 Základné školy bod 6 POP 2008/2009).

MPC v alokovanom pracovisku Prešov a jeho ROCEPe poskytuje odbornú-metodickú pomoc školám a školským zariadeniam s vysokým zastúpením rómskych detí a žiakov celoslovenskou pôsobnosťou (5 Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov a nepedagogických zamestnancov bod 12 POP 2008/2009).

Školy a školské zariadenia si môžu prostredníctvom MPC a jeho alokovaných pracovísk alebo priamo vo VÚDPaP objednať vzdelávacie prednášky psychológov na tému práce s deťmi

minoritných skupín (5 Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov a nepedagogických zamestnancov bod 11 POP 2008/2009).

MPC a jeho alokované pracovisko v Prešove prevádzkuje edukačný portál www.skolaplus.sk, určený učiteľom, rodičom a žiakom (5 Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov a nepedagogických zamestnancov bod 19 POP 2008/2009).

Škola, ktorá **začína** s výchovou a vzdelávaním žiaka (žiakov) s autizmom, oznamuje túto skutočnosť ŠPÚ na oddelenie špeciálnej pedagogiky www.statpedu.sk, ktorý metodicky usmerňuje výchovu a vzdelávanie žiakov s autizmom a na základe uvedeného nahlásenia poskytuje školám odporúčané materiály (2.5.2 Základné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením bod 4 POP 2008/2009).

MŠ SR a štrukturálne fondy Európskej únie v programovom období 2007 – 2013

Prioritné osi a opatrenia OP Vzdelávanie:

3. Podpora vzdelávania osôb s osobitnými vzdelávacími potrebami

3.1 Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít

3.2 Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne osôb s osobitnými vzdelávacími potrebami (**Príloha č. 3 štrukturálne fondy POP 2008/2009**).

Záver

Legislatívne východiská interného metodického materiálu:

1. Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
2. Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
3. Zákon NR SR č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
4. Pedagogicko-organizačné pokyny na školský rok 2008/2009.
5. Pedagogicko-organizačné pokyny na školský rok 2009/2010.
6. Pedagogicko-organizačné pokyny na školský rok 2010/2011.
7. Pedagogicko-organizačné pokyny na školský rok 2011/2012.
8. Pedagogicko-organizačné pokyny na školský rok 2012/2013.
9. Vyhláška MŠVVaŠ SR č. 224/2011 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŠ SR č. 320/2008 Z. z. o základnej škole.
10. Vyhláška MŠ SR č. 307/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní žiakov s intelektovým nadaním.
11. Vyhláška MŠ SR č. 322/2008 Z. z. o špeciálnych školách.
12. Vyhláška MŠ SR č. 325/2008 Z. z. o školských zariadeniach výchovného poradenstva a prevencie.
13. Vyhláška MŠ SR č. 326/2008 Z. z. o druhoch a náležitostiach vysvedčení a ostatných školských tlačív vrátane spôsobov ich evidencie.
14. Vyhláška MŠ SR č. 649/2008 Z. z. o účele použitia príspevku na žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia.
15. Smernica č. 2/2009-R o zrušení niektorých rezortných predpisov, schválená MŠ SR pod č. CD -2009-18674/1531-1:09 dňa 15. 01. 2009 **s platnosťou od 20. 01. 2009.**
16. Vzdelávací program pre deti a žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou ako súčasť štátneho vzdelávacieho programu schválený MŠ SR pod č. CD-2008-18550/39582-1:914 dňa 26. mája 2009 (uvedený ako príklad východiska na hodnotenie výsledkov učebnej činnosti žiaka s NKS).
17. Vzdelávací program pre žiakov s vývinovými poruchami učenia ako súčasť štátneho vzdelávacieho programu schválený MŠ SR pod č. CD-2008-18550/39582-1:914 dňa 26. mája 2009 (uvedený ako príklad východiska na hodnotenie výsledkov učebnej činnosti žiaka S VPU).
18. Rámcové učebné plány pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou (pre ZŠ pre žiakov s NKS a pre špeciálne triedy pre žiakov s NKS) ISCED 1, ISCED 2 – schválené MŠVVaŠ SR pod č. 2011-11476/30520:9-914 dňa 16. 08. 2011 **s platnosťou od 01. 09. 2011.**
19. Rámcové učebné plány pre žiakov s vývinovými poruchami učenia v špeciálnej triede ZŠ ISCED 1, ISCED 2 schválené MŠVVaŠ SR pod č. 2011-11476/30522:10-914 dňa 16. 08. 2011 **s platnosťou od 01. 09. 2011.**

20. Rámcové učebné plány pre žiakov so sluchovým postihnutím – pre prípravný až 9. ročník, ISCED 1, ISCED 2 schválené MŠVVaŠ pod číslom 201-11476/28605:7-914 dňa 01. 08. 2011 s **platnosťou od 01. 09. 2011.**
21. Učebný plán a doplnkové učebné osnovy pre 1. – 4. ročník základnej školy pre žiakov s intelektovým nadaním pod č. CD-2007-16094/22586-1:095 s platnosťou od 01. 09. 2007.
22. Učebný plán pre 5. – 9. ročník základnej školy pre žiakov s intelektovým nadaním pod č. CD-2007-16821/35023-1:914 s platnosťou od 15. septembra 2007.
23. Učebný plán a učebné osnovy pre prípravný až 9. ročník špeciálnej základnej školy pre žiakov s autizmom s mentálnym postihnutím, schválené MŠ SR dňa 22. 08. 2007 pod č. CD-2007-15605/32498-1:096 s platnosťou od 01. 09. 2007.
24. Metodický pokyn č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, schválený MŠVVaŠ SR pod č. 2011-3121/12824:4-921 s **platnosťou od 01. 05. 2011.**
25. Metodický pokyn č. 31/2011 na hodnotenie žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím ISCED – 1 primárne vzdelávanie s **platnosťou od 01. 06. 2011.**
26. Metodický pokyn č. 32/2011 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED – 1 s **platnosťou od 01. 06. 2011.**
27. Metodický pokyn č. 35/2011 na hodnotenie žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia ISCED – 1 s **platnosťou od 01. 06. 2011.**
28. Metodický pokyn č. 36/2011 na hodnotenie žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia ISCED – 1 s **platnosťou od 01. 06. 2011.**
29. Návrh na prijatie žiaka so ŠVVP do špeciálnej školy, do špeciálnej materskej školy, do materskej školy, do základnej školy a do strednej školy, Pokyny na vyplnenie formulára Návrh na prijatie žiaka so ŠVVP schváleného MŠ SR pod číslom CD-2008-17271/37405-1:914 dňa 24. októbra 2008 s **platnosťou od 1. januára 2009.**

V pokynoch na vyplnenie formulára Návrh na prijatie žiaka so ŠVVP schváleného MŠ SR dňa 01. marca 2006, **ktorý bol platný do 31. 12. 2008** je v bode 10 uvedené - dňom, kedy vstúpi do platnosti formulár Návrhu na prijatie, **sa rušia nasledovné formuláre a usmernenia:**

1. **Návrh na zaradenie – preradenie** dieťaťa do špeciálnej školy a špeciálnej materskej školy. Zaradenie – preradenie sa už **neuplatňuje**, riaditeľ základnej školy v súlade s § 5 ods. 3 písm. a) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vydáva „rozhodnutie o prijatí žiaka do školy“.
2. Tlačivo **Záznam o evidencii** individuálne integrovaného žiaka so ŠVVP v základnej a strednej škole. Evidencia integrácie sa uvedie v **Zápisnici v časti E** (Návrhy a odporúčania na rozhodnutie o prijatí žiaka do školy).
3. Usmernenie **k evidencii** individuálne integrovaných detí a žiakov so ŠVVP do tried MŠ, ZŠ a SŠ, schválené MŠ SR pod číslom 370/2001-44.
4. **Tlačivo F** (Zápisnica o prerokovaní zaradenia – preradenia dieťaťa) z Návrhu na zaradenie – preradenie dieťaťa s autizmom do špeciálnej školy a špeciálnej materskej školy, ŠEVT 49 282 1.
5. **Osobný list žiaka so ŠVVP** (ŠEVT 57 007 0) je nahradený časťou H Návrhu na prijatie žiaka so ŠVVP.

6. **Ruší sa Čl. 3 Vysvedčenie a triedny výkaz bod 7** Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov s VPU v ZŠ a SŠ č. CD-2004-12003/23597-1:095 schválených MŠ SR dňa 31. 08. 2004 s platnosťou od 2. septembra 2004 – zmena k doložkám vysvedčení žiakov s VPU, do doložky sa neuvádza „Žiak v predmetoch.....postupoval podľa individuálneho vzdelávacieho plánu“ ani „Žiak bol v predmetoch.....hodnotený podľa metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so ŠVVP“;
7. **Ruší sa bod 1 a 2 Usmernenia k doložkám vysvedčení** vydávaných základnými školami žiakom s mentálnym postihnutím vzdelávaným v bežných triedach integrovanou formou zo dňa 08. 12. 2000 pod č. 641/2000-44. Týmto žiakom sa v doložke vysvedčenia uvedie: „Žiak – žiačka bol(a) vzdelávaný(á) podľa variantu A (B, C) špeciálnej základnej školy“.

V aktualizovaných Pokynoch na vyplnenie formulára Návrh na prijatie žiaka so ŠVVP... platného od 1. januára 2009 je v bode 12 uvedené, že dňom, kedy vstúpi do platnosti formulár Návrhu na prijatie sa rušia nasledovné formuláre a dokumenty:

- Návrh na prijatie žiaka so ŠVVP do špeciálnej školy, do špeciálnej materskej školy, do materskej školy, do základnej školy a do strednej školy (na individuálnu integráciu, do špeciálnej triedy) a Pokyny na vyplnenie formulára schváleného MŠ SR pod č. CD-2006-533/993-1:095 dňa 1. marca 2006, ŠEVT 492820,
- Výchovno-vzdelávací program žiaka so ŠVVP v základnej škole. Program žiaka s mentálnym postihnutím. Program žiaka so sluchovým postihnutím. Program žiaka s telesným postihnutím. Program žiaka so zrakovým postihnutím. Program žiaka s narušenou komunikačnou schopnosťou – schválené MŠ SR rozhodnutím č. 317/1997-153 zo dňa 4. 9. 1997 s platnosťou od 1. 9. 1997.

Smernica č. 2/2009-R o zrušení niektorých rezortných predpisov, schválená MŠ SR pod č. CD-2009-18674/1531-1:09 dňa 15. 01. 2009 s platnosťou od **20. 01. 2009** ruší tieto rezortné predpisy:

- **Smernica MŠ SSR z 05. 07. 1985 č. 7496/1985-20 o základnej škole.**
- **Smernica MŠ SR z 13. 07. 2000 č. 1074/2000-41**, ktorou sa mení smernica MŠ SSR z 05. 07. 1985 č. 7496/1985-20 o základnej škole v znení smernice MŠMT SSR z 28. 08. 1989 č. 8119/1989-20.
- **Smernica č. 11/2006-R** z 25. 05. 2006, ktorou sa mení a dopĺňa smernica MŠ SSR z 05. 07. 1985 č. 7496/1985-20 o základnej škole v znení smernice MŠMT SSR z 28. 08. 1989 č. 8119/1989-20 a smernice MŠ SR z 13. 07. 2000 č. 1074/2000-41.
- **Metodický pokyn k zavedeniu profesie asistent učiteľa pri výchove a vzdelávaní detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v predškolských zariadeniach, v základných a v špeciálnych základných školách č. 184/2003 – 095** vydaný MŠ SR dňa 06. 12. 2003.
- **Metodické pokyny k výchove a vzdelávaniu žiakov s vývinovými poruchami učenia v základných a stredných školách** schválené MŠ SR dňa 31. 08. 2004 rozhodnutím č. CD-2004-12003/23597-1:095 s platnosťou od 02. 09. 2004.
- **Metodické pokyny k výchove a vzdelávaniu a metodické pokyny na hodnotenie a klasifikáciu žiakov s autizmom č. CD-2004-15173/30667-1:095** schválené MŠ SR dňa 10. 11. 2004.

- **Metodické usmernenie č. 3/2006 – R z 24. 01. 2006 k realizácii školskej integrácie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v základných školách a stredných školách.**

Podkladom pre spracovanie boli všeobecne záväzné právne a interné predpisy platné k 03. 07. 2012.

Spracovala a k 03. 07. 2012 aktualizovala: Mgr. Dagmar Záborská, ŠIC Banská Bystrica

Overila: PaedDr. Jarmila Žaškovská, ŠŠI Bratislava